REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminecă 7)

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 34.—Anul LXIII. Brașov, Duminecă 13 (25) Februarie. 1900.

Românii își cunosc datoria.

De mult nu s'a vorbit atâta despre cestiunea naționalităților în dietă, ca în ḑilele din urmă. A fost un adevěrat potop de discursurĭ. Érășĭ au găsit Ungurii, că le stau în cale naționalitățile, că-i împiedecă a-șĭ ajunge scopul lor fantastic de-a face din acest stat poliglot un stat național maghiar, și așa, pornind dela kossuthistul Komjathy, au început érășĭ sě strige, că maghiarismul e în mare pericul pe câtă vreme guvernul de față nu va tinde de-a sugruma cu totul viața națională a popórelor nemaghiare prin sabiă și foc.

Așa a cerut Komjathy, așa au cerut și alții după el, învinuind pe ministru-președinte Szell, că nu-i destul de aspru și crâncen cu naționalitățile. Așa-déră șoviniștilor neîmpăcațĭ din dietă nu le este de-a căuta un mod de liniștire a naționalităților, ci din contră ei stăruesc, ca sě fiă și mai mult asuprite. De aicĭ se vede, că tótă desbaterea amintită a avut numai scopul de a lovi în șeful guvernului, ațîțând și mai mult patimele în contra nóstră.

Ministrul-președinte Szell, cu tóte că este de un an la guvern, n'a ḑis nimic până acum asupra politicei sale față cu naționalitățile. El însu-șĭ spune, că e unul dintre aceia, carĭ tac și fac, nu-i place sě vorbéscă multe. A declarat dela început, că vré sě clădéscă statul național maghiar și că, prin urmare, nu urmăresce altă țintă, decât, pe care o urmăresc șoviniștii. Nicĭ c'a voit sě se facă vorbă despre naționalitățĭ.

Politica lui este a lua naționalitățile cu binișorul și prin momeală și promisiunĭ góle, că va fi cu dreptate față cu fiă-care cetățean fără deosebire, sě le amăgéscă a crede, că voesce numai binele lor și sě le facă a-se lăpěda de postulatele lor drepte închinându-se orbiș stăpânirei.

Ei, dér nu i-a fost dat ministrului-președinte Szell a-șĭ țese planul acesta în tăcere. Are și el dușmanĭ și încă chiar în partidul guvernului. Cel mai mare dușman îi este fostul ministru-președinte Br. Banffy, care-i pórtă sâmbetele de când l'a resturnat. Acesta cu ómenii sěi a pus la cale tótă hărțuiala din dietă în cestiunea naționalităților și l'au silit astfel pe Szell, ca fără voiă sě-șĭ dea pe față arama politicei sale față cu naționalitățile.

A vorbit și ministrul-președinte Szell de două-orĭ, apěrându-se în contra atacurilor° contrarilor sěi și ceea ce a spus a dat de gol, că nicĭ el nu urmăresce îmbunětățirea stărei politice a popórelor asuprite, ci ca și Tisza Kalman și ca și Banffy, tinde la sdrobirea și contopirea lor în statul național maghiar. Cu alte cuvinte vré și el sě ne maghiariseze; numai în întrebuințarea mijlócelor și în metoda procederei se deosebesce întru câtva de aceia. Vré adecă sě fiă mai domol față cu mulțimea și-șĭ păstréză energia numai pentru așa ḑisele agitațiunĭ în contra statului.

E întrebare acum, cine nu trece de contrarul statului în ochii stăpânitorilor de adĭ? Suntem prea pățițĭ, ca sě nu o scim. Numai acela nu este privit dușman al statului, care se plécă și se supune fără de cea mai mică oposițiă la tóte asupririle și nedreptățirile neamului sěu. Îndată ce însě care-va își ridică vocea în apěrarea drepturilor națiunei sale, îndată ce își manifestă simțul național și cere respectarea dreptului limbei sale materne, séu respectarea drepturilor naționale-bisericescĭ, este luat la ochĭ și învinuit, că ar avé nisuințe contrare ideii de stat maghiar.

Așa a fost până acuma, și Szell Kalman ni-o spune, că așa va fi și de aci încolo. De geaba ḑice el, că va păzi legea și egalitatea între cetățenĭ, căcĭ vedem cu ochii cum ḑilnic se calcă acéstă lege și egalitate sub cuvênt, că așa cere interesul statului maghiar. De un an de ḑile, de când stă Szell în fruntea guvernului, n'am pățit'o óre tot așa și numai așa?

Nu vede óre ministru-președinte, ce se petrece în Ardeal, cum se face politica cea mai ticălósă și pătimașă chiar și de cei ce chiămațĭ și datorĭ sunt a face justițiă dréptă și nepărtinitóre? Nu vede, cum este prigonită tinerimea nóstră fiind-că are și ea o inimă, care bate pentru neamul ei, are și ea pietate și recunoscință față cu acei bărbațĭ ai poporului român, carĭ au luptat și s'au jertfit, ca sě-l vadă liber și egal îndreptățit?

Dér câte alte călcărĭ de lege și asuprirĭ nu trebue sě sufere bietul Român sub acest regim asupritor și totușĭ o fóiă de frunte a guvernului mai întrébă, décă Românii, carĭ sunt dintre toțĭ cei mai „îndĕrĕtnicĭ“, pot sě spună, ce le lipsesce? Par' că aceștĭ Românĭ ar fi numai de erĭ aicĭ și par' că ar fi ștérsă cu buretele tótă istoria veacurilor trecute!

Rěu se amăgesce d-l Szell, décă crede, că, călcând și el în urmele lui Tisza și Banffy, mai tiptil, va face trébă mai bună, decât ei. Ar fi lucru de rîs și o adevěrată batjocură pentru istoria neamurilor și numai a bănuĭ, că ar fi cu putință, ca o luptă purtată de veacurĭ pentru libertate și drepturĭ naționale, cum au purtat'o Românii cu atâtea jertfe, sě se pótă curma așa numai peste nópte prin câte-va vorbe prietinóse și lingușitóre ale unui ministru-președinte unguresc, de ar fi fost de ḑece-orĭ ucenicul lui Deak.

Pot vorbi șoviniștii ungurĭ ce vor voi în dietă, Românii își cunosc datoria către neamul și limba lor și nimic nu-i va face sě-șĭ uite de ea.

Revista politică.

Aprópe două sěptěmânĭ, cât timp adecă s'au urmat în dieta din Peșta desbaterile asupra budgetului ministeriului de interne, în fiă-care ședință s'a vorbit despre **cestiunea naționalităților**. A început'o, cum scim, érășĭ Komjathy și pe urma lui s'au ridicat și guvernamentalĭ și opoziționalĭ, sě îmblătéscă paie góle, sě spună câte verḑĭ și uscate despre naționalitățĭ și sě propună mijlóce, cu ajutorul cărora Ungurii sě scape de supărăciósa cestiune a naționalităților. Din tot ce s'a vorbit însě în dietă asupra națiunilor nemaghiare, un lucru iese lămurit la ivélă: nicĭ guvernul, nicĭ partidele ungurescĭ, nicĭ nimenĭ dintre adversarii neamurilor din țéra acésta, carĭ nu se țin de semința lui Arpad și Tuhutum, n'au de gând a le face parte de drepturĭ egale și de libertate națională, cu atât mai puțin se gândesc la o resolvare dréptă și achitabilă a acestei cestiunĭ.

Ca dovadă, că nicĭ stăpânirea, nicĭ nimenea dintre Maghiarĭ nu se gândesce serios la delăturarea nemulțumirii și amărăciunei adâncĭ de care sunt cuprinse popórele nemaghiare din acest stat, n'avem decât sě ne provocăm la vorbirea, ce a ținut'o în ședința de Mercurĭ a dietei ministru-președinte **Szell érășĭ despre cestiunea naționalităților**. A rěspuns vorbitorilor din oposițiă, carĭ l'au atacat pe tema politicei sale naționale. Și ca sě se scuture de tóte învinuirile, ce i s'au adus, dér mai ales ca nimenĭ sě nu se mai îndoéscă privitor la politica și direcția sa națională maghiară, d-l Szell s'a sufulcat de astă-dată mai strașnic, arătând Românilor, Slovacilor, Sěrbilor, Sașilor și tuturor cetățenilor de a doua mână, că întru nimic nu se deosebesce de Banffy, când e vorba de a-șĭ realisa idealul sěu politic: „statul național maghiar unitar“. De bine ce a pornit'o în direcția acésta, ministru-președinte a început sě se laude, că va sci și el cum sě sugrume orĭ-ce agitațiune contra statului maghiar, cum sě pună la regulă pe „bujtogătăii“ din sînul naționalităților, așa cum a cerut și Komjathy, și va sci ce sě facă, în fine, ca „dacoromânii“ sě simtă puterea statului maghiar, care trăesce și înflóresce și are încă tăria de a culca la pămênt pe „agitatorĭ“.—Nu vedețĭ așa-dér, cum Szell, ca și Banffy, promite sě arunce jertfe în gura nesă-

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Indurare.

(Urmare).

Din frămîntăturile norilor despre apus, apărŭ o spărtură. Prin ea năvăliră razele sórelui, căḑênd asupra convoiului: părea o gură uriașă din care eșia strigătul de desperare al dreptățiĭ din cer. Convoiul se depărta. Părințiĭ și nevestele, de dragul celor ce se duc departe, mai făceau ba ḑece, ba două-ḑecĭ de pașĭ, ér în urma lor, satul, acoperit de norĭ mânioșĭ, rěmâne pustiŭ; că tot ce era plin de viață, voinicii, se duceau. Singurul paznic, moș Trifu, tot rězimat de pórta țarinei, mai caută sě zărescă convoiul; dér ochii bětrânĭ și obosițĭ nu-l mai ajută, ci ei se ridicau spre cer, *acolo*, de unde cădeau radele acele luminóse și par'că lăcrěmau... Așa, pironit, moș Trifu, plângea în taină povestea satului lui . . .

Fără sě prindă de veste, moș Trifu audi de-odată un glas dulce de copil, care i-a mângâiat de multe-orĭ sufletul. Era Ionel ciobănelul. Un strănepot al lui, rěmas orfan de când era mic de tot. Ionel avea acum numai 12 anĭ și făcea și el trébă în satul lui. Pădia caprele și vitele satului și aducea în fie-care séră lapte și făină lui moș Trifu... Moș Trifu îl iubea ca ochii din cap. De câte-orĭ Ionel, obosit de alergătură după capre, adormia séra pe prispă legănat de poveștile frumóse ale lui moș Trifu? Și așa trăiau amêndoi, moș Trifu tot scăḑênd din ḑi în ḑi și așteptând în liniște mórtea, ér Ionel tot crescênd și așteptând sě vadă și el odată vre-un meu cu șépte capete, orĭ vr'o fată de împěrat din poveștile lui moș Trifu.

Tredit ca dintr'un vis, moș Trifu îi ḑise: — Bată-te norocul de copil! Ce? ai fost și tu cu dênșii?

Ionel, simțindu-se puțin vinovat, că l'a lăsat singur, se uită în pămênt și nu ḑise nimic; îi făcŭ loc pe pórtă.

Pe drumul cel mare din mijlocul satului pustiu, moș Trifu cu Ionel ciobănelul, ținêndu-se de mână, merg încet încet îndreptându-se înspre căsuța lor de lângă ipotul din vale.

Inspre séră, de-abia, lumea ce însoțise convoiul se întorcea în sat, unii în grupurĭ, alții singuraticĭ. Intrau în sat, care pe unde apucau; pe pórta țarinei, prin deal séu prin vale de sat. Par'că se întorceau dela mort.

Irina, tot mângâind cu vorba pe mama Paraschiva, își udase și ea de lacrěmĭ mânecile cămeșei. Nu perdea însě din vedere grupul de ómenĭ, unde era și moș Șerban. Se tot dădea pe lângă el, ca sě-l mai asculte ce spune. După-ce a întrat în sat, părăsi o clipă pe măsa și pe mama Paraschiva și se apropia de moș Șerban, care vorbia mereu cu gesturĭ largĭ:

— Vedĭ, Sandule, colo, locul acela din vale și până în zarea dealului, imașu, scii, pentru care judecata ni-o dat odată dreptate; ér vrea sě ni-l iee. Ḑice că n'a fost dréptă măsurătórea! Apoi, neam din neamul nostru, din bětrânĭ scim, că acolo ne-am păscut tot-déuna vitele nóstre. Ecă moș Trifu îi martor, om de o sută de anĭ aprópe, și cu frica lui Dumneḑeu. Pe când era el flăcău, ḑice, că nicĭ nu se pomenia picior de proprietar orĭ posesor dela noi. Ecă pe acolo ḑicea, că păscea el caprele, pe unde le pasce acum Ionel ciobănelul.

— Apoi, nu scim noi, Șerbane! Da ce credĭ! El vrea sě ne încurce tot mai rěu. Că-i om fără frica lui Dumneḑeu! Că noi am fost tot bunĭ și îngăduitorĭ cu el și tot ce-am avut pe suflet i-am tăinuit; da el, ca un om far' de inimă a tot căutat sě ne găteze și sě ne ia și bucățica copiilor din gură. Par'că nu-i mai ajunge atâta amar de pămênt cât îl are! Când o muri, tot doi coțĭ de pămênt o sě-i ajungă și lui pentru grópă! Om fără frica lui Dumneḑeu. Cum ḑiseĭ adineóre, Șerbane, pe Ion Moțățeanu, scii tatăl lui Gheorghe, el l'a băgat în pămênt. Apoi Manole Rotaru n'a rěmas pe drumurĭ și cu o casă de copii? Audĭ! om cu pămênt și cu gospodăriă sě ajungă salahor la cărămidăriă, ca țiganii. D'apoi Niță Cireș și Gavrilă Bolea?...

— Și moș Mitroi, adaugă sfiiciósa Irina. — Ei, și Mitroi, cum spuse și fata, și câțĭ alții! că nu mai scim nimic de urma lor. Ș'au luat săracii lumea în cap; nu-i mai vedem prin sat. Cine scie pe unde or mai fi! Ecă la unii le-au rěmas copiii plângând pe la ușile ómenilor.

— Așa e! Sandule, ḑicea Șerban. Da dreptatea lui Dumneḑeu e mare. O sě-l trăsnéscă odată Cel de sus! Noi nu ne vom lăsa; vom lupta până la mórte. Sě scie și copiii noștri, că dreptatea e cu noi. Décă ér o încerca cu judecata, noi sě mergem și sě ținem la dreptul nostru. Ec... bunĭ, îmĭ umblă într'una prin g...

turatului bălaur al șovinismului maghiar? Nu vedeți cum și el, ca și înaintașii sĕi la stăpânire, nu vré sĕ recunóscă în țéra acésta, că ar esista și alte individualitățĭ naționale afară de Maghiarĭ, că ar esista popóre cu drept la viață națională proprie și cu aspirațiunĭ la o desvoltare proprie națională? Dér vorbirea lui Szell are și ea o parte bună: va desmeteci pe cei amețițĭ cu devisele lui despre „lege, drept și dreptate“ și va topi speranțele naivilor și ușor credĕtorilor în „dreptatea unguréscă“.

*

Alaltăerĭ s'a deschis **parlamentul din Viena.** După-ce președintele *Fuchs* a deschis ședința, noul ministru-președinte *Koerber* a desfășurat într'o vorbire programul sĕu. Ministru-președinte a declarat înainte de tóte, că guvernul actual nu este un guvern de partide; e drept, că unul séu altul dintre miniștri stă aprópe de representanții cutărei naționalitățĭ, guvernul însușĭ însĕ nu aparține la nicĭ o partidă. Grupările marĭ ale camerei, ḑise Koerber, sunt compuse din *naționalități*. Popórele Austriei, care este un stat de naționalitățĭ, trebue sĕ se înțelégă între sine și cea dintâiŭ datoriă a guvernului va va fi de a încerca *resolvarea cestiunei naționalităților*. In câte-va ḑile însĕ pacea nu se póte face, nicĭ nu se pot regula de-odată tóte cestiunile de naționalitate; ele trebue resolvate singuratic și una după alta. Vorbesce apoi despre conferența de înțelegere, despre care nu póte spune întru cât va avé resultate positive. Ceea-ce însĕ s'a ajuns până acum, dice Koerber, a întărit în noi convingerea, că drumul pe care am plecat, este corect. Guvernul n'ar dori nimic mai fierbinte. decât ca partidele, care se ceartă, sĕ se împace ele între ele. Din parte-i guvernul este gata, ca după încheerea conferențelor de înțelegere sĕ vină în parlament cu proiecte referitóre la cestiunile însemnate de limbă etc. și speră, că toțĭ cei chemațĭ îșĭ vor da mâna, ca lucrarea sĕ aibă succes. Pacea, ḑise ministrul, trebue sĕ se facă, căcĭ pacea o aștéptă poporațiunea întrégă a imperiului.

In partea a doua a vorbirei, ministru-președinte Koerber desfășură amĕnunțit programul politicei sale economice, sociale și culturale. Ḑise, că parlamentul trebue sĕ voteze legile pactului economic cu Ungaria.

Renta șcólelor din Brașov
în Senatul român.

Joi s'a început în Senatul român discusiunea asupra proiectului de lege relativ la resolvarea cestiunei rentei șcólelor române din Brașov, care, precum scim, a fost votat de cameră.

Senatorul **Grigore G. Tocilescu**, ales raportor în cestiunea acésta, a dat cetire raportului sĕu, din care reproducem verbal partea primă: istoricul rentei. Étă-o:

Domnilor Senatorĭ,

Este un fapt în deobște cunoscut, că țéra nóstră, în toțĭ timpii și în tóte împrejurările, a fost sprijinitórea așeḑĕmintelor creștine și de cultură în țĕrile vecine, în întréga Peninsulă Balcanică, ba chiar și în Asia Mică până la Ierusalim. Nu esistă lavră, mănăstire, chinovie séu Biserică cât de neînsemnată din Muntele Athos, care sĕ nu fi fost ajutată cu mână largă de Voevoḑii moldovenĭ séu muntenĭ cu mertice în banĭ, cu vase și odóre sfinte, cu cărțĭ și vestminte preoțescĭ; ér mai târḑiu cu case, vii și moșii. Sunt chrisóvele domnescĭ mărturiă, sunt scrisorile și letopisețele vechĭ, sunt însășĭ obiectele prețióse păstrate în vistieriile séu în bisericile acelor lăcașurĭ, carĭ vorbesc despre pietatea și sentimentele generóse ale Domnilor românĭ.

Cu atâta mai mult, când era vorba de neam, de frații de acelașĭ sânge și de aceeașĭ lege: câte bisericĭ n'au fost întemeiate în secolii trecuțĭ de Domnii țĕrei românescĭ și Moldovei prin têrgurile și satele ardelene? Câte din ele nu primiau mile domnescĭ, mertice în banĭ și în natură, și alte ajutorințe? Din ḑiua deșteptărei consciinței naționale în întreg poporul românesc, Biserica a fost alésă ca punctul de legătură între toțĭ frații de acelașĭ sânge, și fără vre-o preocupare séu tendință politică agresivă, ci numai din sentimente de umanitate, numai din nevoia de a trăi una și aceeașĭ viéță sufletéscă, în lipsa unităței politice, ei n'au căutat, decât sĕ se ajute întru luminarea minții, întru rĕspândirea credinței dumneḑeescĭ, întru podóba sufletului și formarea bunelor năravurĭ printre toțĭ Românii.

Când Diaconul Coressi (la an. 1577) tălmăcea și scotea din tipar, la Brașov, psaltirea pe limba românéscă; când traducĕtorii *Testamentului vechiŭ*, publicau cartea la 1582 în Orăștie; când vrednicul Mitropolit al Moldovei Varlaam compunea „Cartea românéscă de învĕțătură“ (Iașĭ 1643); când frații Grecenĭ traduceau și tipăreau la Buzĕu Biblia sfântă; când, în fine, atâtea cărțĭ eșiau din tiparnițele Mitropoliilor și Episcopiilor Țĕrei românescĭ, Moldovei și Ardealului, aceste lucrărĭ se făceau „ca sĕ fie de învĕțătură *tuturor* Românilor“, „ca sĕ fie de învĕțătură pentru *totă* seminția românéscă“, „căcĭ tóte limbile au și înfloresc întru cuvintele slăvite a lui Dumneḑeu, *numai noi Românii pre limbă nu avem*“.

Biserica din Scheiŭ de lângă cetatea Brașovului a fost una și póte cea mai mult ajutată și înzestrată de amêndóuĕ Principatele române, pentru-că legăturile acestora mai ales comerciale cu Brașovul erau fórte strînse și neîntrerupte, începênd deja cu suta XIV. In frontispiciul bisericei Sf. Nicolae din Scheiŭ se citesce până astăḑĭ scris în limba vechiă bulgărescă (în an. 1599):

„† In numele Tatălui și al Fiului și al Sântului duh, începutu-s'au și ziditu-s'au acest templu cu ajutorul dumneḑeesc, cu dăniile câtor-va creștinĭ, iubitorĭ de Christos și cu *milostenia prea pioșilor Domnĭ ai Moldovei și ai Țĕrii Românescĭ*“.

Pisania apoi arată mai departe cum Petru-Vodă Cercel al Țĕrii Românescĭ (în an. 1584) a reparat biserica, a zugrăvit'o și din nou a înzestrat'o; cum, în fine, Aron-Vodă, Domnul Moldovei (în an. 1594) de asemenea i-a făcut mile și ajutóre. Din chrisovul domnesc al acestuia (1594, Noemvre 28) resultă, că biserica în cestiune avea sĕ priméscă regulat pe fiă-care an câte 12,000 aspri de argint; acest ajutor se confirmă din nou de către Gheorghe Ștefan, Domnul Moldovei (chrisovul dat în Iașĭ, anul 1656, Aprilie 5, pentru alțĭ 8.000 aspri) și nu cu alt scop, decât ca preoții acestei sfinte bisericĭ, în rugăciunile și slujbele lor, sĕ amintéscă și pe domnia-sa și sĕ se róge pentru ertarea pĕcatelor sale.

In pomelnicul scris în 1752, pe un isvod dela anul 1676, figuréză ca ctitorĭ Domnii românĭ începênd dela secolul XV-lea și până la prima jumĕtate a secolului al XIX-lea. Dintre Domnii Țĕrii Românescĭ menționăm între alții: pe Vlad Călugărul și fiul sĕu Radu-cel-Mare, pe Neagoe Basarab, Pătrașcu-Vodă cu fiiĭ sĕi, Petru Cercel și Mihaiŭ-Vitézul, pe fiul acestuia Nicolae Voevod cu soră-sa Florica, pe Radu Șerban și Mateiŭ-Vodă Basarab, Șerban Cantacuzin, Constantin Brâncoveanu, Grigore Vodă Ghica; ér dintre ai Moldovei: pe Ștefan-Vodă cel Mare cu Dómna sa Maria, pe Alexandru Lăpușneanu, Aron-Vodă, Gheorghiță Ștefan, Duca-Vodă și alții.

Daniile făcute bisericei Sf. Nicolae din Scheiŭ consistau unele din moșii, vii și acareturĭ, altele din mile de banĭ, privilegii și scutelĭ. Pentru prima categoriă este interesant a ceti cartea de daniă din 1602 a lui Nicolae Pătrașcu-Vodă, fiiul lui Mihaiŭ-Vitézul, „dată de înaintea Sfintei bisericĭ când au fost tot poporul adunat și toțĭ preoții și slujitorii bisericii“.

Étă cum sună acéstă carte de daniă:

„† Adecă noĭ Jon Nicolae Pătrașco Voevod ce am fost domnu a toată țara rumânească, feciorul răposatuluĭ lu Mihail Voevod, și eu domna Stanca a răposatuluĭ lu Mihail Voevod și domna Floriica fata răposatuluĭ lu Mihail Voevod, scris-am aceasta carte a nostră, ca să aibă în știre toțĭ domniĭ, cariĭ va dărui Dumnezeu cu domnia moșieĭ nostre țăraeĭ rumâneștĭ, și toțĭ boiariĭ țărăeĭ și mari și mici, și toțĭ părinții Vlădici și egumeniĭ și preoțiĭ și toți creștinii, că de mult a avut usărdie și obeaștanie (adică zel și promisiune) părintele nostru răposatul Mihail Voevod împreună cu noi către sfânta biseareсă de în Șchei de lângă cetatea Brașovului ce ĭaste hramul Uspeniei Preacĭsteĭ B(ogordi)țe (Adormirea prea Curateĭ născătoareĭ de Dumneḑeu) și a luĭ S(ve)ti Nicolae, ca să întărim și să miluim acest sfântu hram pentru sufletele nostre și ale părinților noștri, cum au întărit și au miluit și alți domni creștini ce au fost înainte de noi, și ca să fim și noi ctitori la această sfântă beseareсă, cum au fost și alți domni și ctitori bătrâni. Dereptu aceia cu față luminată și cu inimă curată, cu tot sufletul și cu toată vreare nostră noi am miluit și am dăruit Preacĭstei B(ogorodi)țe și lui S(ve)ti Nicolae satul anume Micșeneștii deîn județul Ilhovului, de lângă Gherghiț să fie al sfentie beseareсe, ce iaste hramul Précistii și a lui S(ve)ti Nicolae în Șchéi lângă cetatea Brașovului cu toato hotarul și toată ocina și deîn câmpu și deîn pădure și de l(a) apa și cu morile cu toate, și cu tot venitul, c'au fost sat al nostru de moșie de l'am dat păntru sufletul părintelui nostru Mihail și păntru sufletul părinților noștre, și păntru sufletele nostre, și să fim și noi ctitori la acest sfânt hram ca și alți domni și ctitori bĕtrâni ce aŭ fost, ca să avem rugă și poménă până în vecie și până ce ne va ținé Dumnedeu vița i pre noi; și fie cĭne de ruda nostră să avem a griji și pururea a întări și a milui aceasta sfântă beserecă ca să poată ținé preuții și diaconii și țărcovnicii să slujască întru sfânta beserecă ḑioa și noaptea și să roage Dumneḑeu dereptu sufletele nostre și pentru toată creștinătatea; Dereptu aceia ne rugăm cu fața la pămêntu, cu numele sfenteĭ troițe, cu ruga Précĭsteĭ si a luĭ S(ve)ti Nicolae, către domnia vostră domnĭ creștinĭ cariĭ ve alege Domnul Dumnedeu în țara romănéscă, au de ruda nostră, au de alta rudâ, să vĕ învețe Dumnedeu și pré curata maică și s(ve)ti Nicolae să întăriți pomena nostra și cu putére ce v'au dăruit Dumnedeu și cu cărți de ocĭnă ca să întărescă Dumnedeu pre Domnia voastră întru Domnie Domnia vostra ceastă viiață cu pace și cu multă tărie și sănătate, iar în cela véc cu înpărăția ceriului, și pre

---

ér s'a dus pe la Galațĭ, sĕ mai învîrtéscă șurubăria cu judecata; că vrea sĕ strice măsurătórea cea de-acum doi anĭ ca sĕ ne mai ia din imaș, din dreptul nostru. Dér sĕ nu ne lăsăm! Când o fi așa ceva, sĕ fim cu toții în pĕr, și sĕ nu lăsăm sĕ ne mute hotarul.

Tot ascultând când pe Șerban, când pe Sandu, Irina prinse de veste, că a ajuns în dreptul casei lor. Mama Zoița îi făcu semn, de pe prispă, sĕ vină acasă. Nu-i venia sĕ se despartă de ei. Simția în sufletul ei nu atâta ură în contra celui pe care moș Șerban îl blestema, ci o durere neînțelésă și un dor de a vedé îndeplinindu-se dreptatea, pe care tot satul o cerea.

— Ce tot te bagĭ, Irino, în sufletul ómenilor bĕtrânĭ, dicea mama Zoița. Ia vedĭ mai bine de pune de mămăligă.

Irina nu rĕspunse nimic. In gândul ei dicea: déc'ar fi audit și mama cât de frumos grăia moș Șerban.

— Ei, sciu eu, dicea mama Zoița. Șerban e un om vrednic; ne apĕră el. Că décă n'ar fi fost el, ehe! tot satul încăpea pe mânile....

— Da tata de ce s'a băgat vizitiu la el? Arde-l'ar focul de grec! Nu scii mamă, ce spunea moș Șerban de el.

— Apoi de ce sĕ se bage! Écă s'o băgat. Nu-l scii pe tată-tĕu cum e?

— Inaintea vetrei, pădind ceaunul cu mămăligă, Irina începu sĕ plângă. Audise și simțise prea multe în diua aceea. Cu gândul la Gheorghe, care plecase și la cele ce audise din gura lui moș Șerban, simția un fel de durere și de neliniște, care îi îneca sufletul.

— Da, ce ai înebunit, fă Irino, de plângĭ atâta? Lasă că o sĕ se întórcă el. Și ce? Par'că nu mai sunt flăcăi în sat?

Vorbele mă-sei o întărîta și mai tare. Plângea cu sughiț.

— Fugĭ de aicĭ, nebuno! dute în cămară, décă vreai sĕ te bocescĭ!

Mama Zoița îi smucì făcălețul din mână, ér ea se duse în cămara de alăturĭ. Cu capul rĕzimat pe lada ei de zestre, Irina plângea cu hohot... Obosită de plâns și de chin adormì așa îmbrăcată. Nu s'a mai deșteptat până a doua ḑi.

* * *

A doua ḑi, mamele, nevestele și fetele nu se mai puteau astîmpĕra pe acasă. Se duceau într'una unele pe la altele ca se-șĭ mai omóre nĕcazul. In totă sĕptĕmâna aceea, nu s'a ales nimic de tréba lor. De se puneau la rĕsboiu, ițele se încurcau; décă rațele și purceii mai obraznicĭ năvăliau în tindă, cerênd de mâncare, eșiau cu picióre le rupte. Óla cu fiertură dedea într'una în foc; și până sĕ se întórcă dela fântână trecea un ceas, că steteau, în mijlocul drumului cu cofele lângă ele, tot văitându-se și căindu-se una pe alta.

Ómenii, mai tarĭ de ânger ca ele, se împrăștiau tăcuțĭ și singuraticĭ, care pe unde aveau trébă.

Irina, cu ochii umflațĭ de somn și de plâns, eșia pe pórtă cu un căuș cu grăunțe de păpușoiu la supțióră, spunênd mă-sei, că se duce la alde Gherghina sĕ rîșnéscă. In drum, nu putù sĕ nu-șĭ arunce ochii în spre partea în care plecase Gheorghe. Trebue sĕ fie departe acu, gândea ea. Ce-o fi acolo, la Galațĭ? Tata spunea, că e frumos. Tot mergênd și gândind așa, tresărì. Auḑì o descărcătură de pușcă. Ochii 'i se întórse înspre partea de unde venia sgomotul și zărî pe cósta delului din față curtea boerésсă. Uitase de Gheorghe. Fața și vorbele lui moș Șerban îi reveniau în minte; și cu cât privia înspre curtea boerésсă, cu atâta o durere neînțelésă și o desnădejde păreau că-i taie picióre le. Intórse capul cu grózâ plecând înspre casa Gheorghinei.

Când întrà pe pórtă, Gheorghina tocmai eșia cu cofa la apă.

— Da ce escĭ așa buhabă la față, fă Irino?

— Deh! sciu eu, Gheorghino. Mĕ dóre în coș; și par'că mi-se înécă sufletul. Am venit sĕ rășnesc la voi; nu-e nimenĭ la rîșniță?

— Nu-e. Da sĕ cauțĭ hădăragu....; l'am ascuns în hlujanii din ungherii căsoiului, că băeții ceia se jócă totă ḑiua pe acolo și o sĕ strice rîșnița. Mĕ întorc de grabă, Irino, sĕ stăm de vorbă. Am sĕ-țĭ spun ceva.

Irina, cu o mână pe hădărag și cu cealalta în póla cu grăunțe, rîșnesce cam a lene. Se opresce des sĕ se odihnéscă; mai mult însĕ cade pe gândurĭ.

Gheorghina fusese în gónă la apă, și se și întorsese.

— Da ce stai așa pe gândurĭ, Irino?

— Eh, bată-l pustia de noroc, fă Gheorghino, că n'avui parte de el!

— Așa e, fă Irino, décă Gheorghe a plecat. De acu, când s'o întórce. Écă mie mi-a venit și póte o da Dumneḑeu sĕ am parte de el!

— Ce spui Gheorghino! Cu cine?

— Ia cu Radu, scìi, cela dela Pleșa.

Domnia voastră și pre toți boiarii țereăi carii se vor nevoi a întări acéstă poménă a nostră; iar carii se vor nevoi și se vor ispiti a surpa și a strica mila s(ve)ti besérice și poména acésta a nostră ce am faptu de noi de bună voia nostră, au va fi Domnul, au vlădică, au boiari, au megiiași, au om sărac, pre acela să'l strice și să'l surpe Dumnedeu și să-l desrădăcinescă de pre pămêntu și pre el și pre feciorii lui și pre toată ruda lui și să-ĭ sta părăsi înaintea lui Dumnedeu Précĭstaa și s(ve)ti Nicolae și rugăciunea acestiĭ sfinte bésericĭ și în acest véc și în cela ce va să fie; și să fie trăclet și afurisit întâi de sfântaa troiță și de cinstita crucé lui Hristos și de sfinții bezsplătnici (cei fără de argințĭ) și de sfinții prooroci și de sfinții apostoli și mucinici s(ve)titelni (sfințițĭ) și prepodomnici (prea cuvioși) și de toți pravetnicii (drepții și dc noi păcătoșii, și să-i fie partea ca a lui Daftan și Aviron și a feciorilor lui Corei întru un loc cu Iuda și cu Aria, cu Ana și cu Caiafa, că noi am dăruit cu toată voia noastră acest, sat ce mai sus am scris pe nume: Micșănești Précisti și lui s(v)ti Nicolae să fie acestii sfântă besérică de ocină și de moșie neluată și neschimbată în vecie".

(Urmează martorii, semnăturile și pecețile).

Din acest act, adevĕrat monument al limbei părinților noștri cum o grăiau dênșii acum 300 de anĭ, se vede cu câte strașnice legăturĭ și jurăminte se făceau dăniile, câtă rîvnă și pietate aveau Domnii români din timpurile bĕtrâne pentru lăcașul dumnedeesc din Brașov, cum acest lăcaș poseda din vechime drepturĭ nediscutate în România. Și dovadă, că biserica Sf. Nicolae din Scheiŭ a întrat imediat în posesiunea dăniei făcute de Nicolae Vodă, este faptul, că atuncĭ când mai târdiu se iscà proces de revendicare, Mateiŭ Vodă despăgubesce în banĭ pe preoții bisericei (Chrisovul lui Constantin Șerban Basarab 1654) pentru moșia deposedată.

Alte documente constată, că numita biserică a stăpânit în Țéra Românéscă și Moșia Budișteni, „cu câmp, pădure, vie și apă și vad de móră la Cotrocenĭ (document din 1784), moșia Merișanii din județul Muscel dăruită de Constantin-Vodă Brâncoveanul), vii în dealul Scăenĭ pe valea Grecilor (anaforaua divanului domnesc din 1790, cu scutélă pe plata vinericiului și a altor angarale), vii în Moldova (Crisovul din 1731 al lui Mihail Racoviță prin care, pe lângă scutéla ce face oilorși vitelor preoților dela biserica Sf. Nicólae din Brașov, scutesce și de vamă vinurile din viile, ce aveau biserica în Moldova). etc.

Din categoria a doua, voiŭ cita numai chirisovul din 21 Iunie 1825, în care Grigore Vodá Ghica dice: „popa Voinea dela Sf. biserică a doua din Ocher ot Brașov, care s'au prefăcut din nou..., d'impreună cu toțĭ mahalagiiĭ acelei Sfinte biserici, cu jălbĭ de rugăciune au venit către domnia mea, că sfânta acéstă biserică ce din nou s'a zidit în locul celei vechĭ, la *care și domnia nóstră am făcut óre-șĭ-care ajutor, unde cu silința lor au aședat și școlă de învĕțătura copiilor, la care școlă se află o sumă mare de copii sĕraci, ai cărora părințĭ nu sunt în stare a puté plăti la dascălĭ ca sĕ i invețe frica lui Dumnedeu și obiceiurile cele bune, din care pricină rĕmân de tot neînvĕțațĭ, sĕlbaticĭ și ticăloșĭ împilațĭ în prostime.... făcêndu-ne rugăciune ca precum alte școle din alte locurĭ sunt ajutate (de Țera Românéscă) sĕ se ajute și acésta cu o mila*", căcĭ precum dice Voevodul la începutul chrisovului sĕu: „tótă facerea de bine și ajutorul în tot locul și pretutindenea e bine primită lui Dumnedeu, ér ceea-ce se face la locurĭ pricinuitóre binelui și folosului de obște, *cum și școle de învĕțătură*, care împodobesc pe ómenĭ cu ințelepciune, cu cuvêntul și cu lumina credinței și a cunoscinței de Dumnedeu și alte asemenea folositóre obștei, acelea cu atât sunt mai cuviinciose și plăcute lui Dumnedeu".

In schimb Domnul nu cerea dela preoții brașovenĭ decât: „*întru slujbele lor a ruga pe milostivul Dumnedeu pentru a domniei stare și binele țĕrei a pămêntului acestuia*".

Ast-fel, d-lor senatorĭ, până în prima jumĕtate a secolului al XIX-lea biserica și școlele române din Brașov s'au bucurat în amêndouĕ principatele de drepturĭ reale și consacrate de veacurĭ.

Apoi se întêmplă, nu se scie cum, că moșiile și bunurile acelea, care se stăpâniseră până acum în Țéra Românéscă, ca și în Moldova sĕ între în mânile altora, sĕ fie perdute prin prescripțiune și statul român sĕ le înstreineze.

Acéstă întrerupere însĕ de posesiune, provenită din diferite împrejurărĭ, n'a fost un mótiv pantru-ca în diua când comunitatea bisericei din Brașov a venit sĕ reclame drepturile sale, România sĕ refuse a-șĭ plăti o datoriă veche și nediscutată, ci din potrivă, ea a recunoscut'o deplin drept și fără nicĭ o șovăire.

Așa în 1860, soborul bisericesc dela Sibiiu, sub președința celui mai mare și mai vrednic Metropolit Andrei Șaguna, a însărcinat pre neuitatul prelat sĕ céră guvernului român: décă nu însĕ-șĭ proprietățile și bucuria privilegiilor perdute, cel puțin echivalentul rentei în banĭ. Metropolitul însciințéză mai întâiŭ pe guvernatorul Transilvaniei despre mijlocirea ce va face pe lângă guvernul Principatelor.

In chipul acesta s'a născut prima alocațiune budgetară în budgetul Moldovei, la anul 1860, pe cifra de 500 galbenĭ; în budgetul Țĕrei Românescĭ, în 1861, pe cifra de 15.750 lei vechĭ, și apoi după unificarea Camerelor și ministerelor, s'a regulat suma de 36.400 lei vechĭ până la anul 1868. Atuncĭ regretatul Dim. Gusti, ca ministru al cultelor și instrucțiunei publice, a făcut o lege votată în unanimitate, prin care se acordă Eforiei școlelor centrale române din Brașov suma anuală de lei noi 23.500 (lege promulgată în *Monitorul Oficial* Nr. 165 dela 20 Iulie 1868).

Deosebit de acéstă anuitate, întemeiată pe nisce ocligațiunĭ consfințite de veacurĭ și figurând în budgetele următóre cu mențiunea expresă: *după legea specială*, mai găsim încă tot dela acéstă dată, pentru gimnasiul și biserica Sf. Nicolae, o sumă variabilă între 10 până la 15 mii de lei până la anul 1875. Acéstă sumă se acorda tot ca o compensațiune a drepturilor comunității brașovene, care nu era mulțumită cu ceea-ce 'i se recunoscuse prin lege. Deja în 1872 se presentase în Camera legiuitóre un proiect de lege din inițiativă parlamentară datorit repausatului de vecĭnică memorie Mih. Kogălniceanu; d-lor general Manu, Balș, Vernescu, Vladimir Ghica și alora, prin care proiect se propunea a se servi bisericei Sf. Nicolae din Brașov încă un supliment de anuitate în cifra de 15.000 lei. Acest proiect a căpĕtat ființă de lege în anul 1875.

Pe temeiul acestei legĭ, votate de Senatul conservator și de Camera conservatóre, în bugetele începênd cu anul 1876 încóce, aflăm trecute amêndouĕ locațiunile astfel: „*idem școlelor române din Brașov (legea specială) 23.500 lei; gimnasiului și bisericei Sf. Nicolae din Brașov (lege specială) 15.000 lei*".

Écă, d-lor senatorĭ, cum s'au fixat drepturile bisericei Sf. Nicolae din Brașov, la cifra de 38.500 lei pe an, cu mențiune ca acéstă sumă anuală de 38.500 lei sĕ fiea bisericei Sf. Nicolae pentru școlele greco-orientale române din Brașov, întreținute de disa biserică.

*

In *partea a doua* raportul d-lui Tocilescu arată cum dela 1860—1895 s'a plătit regulat renta bisericii și școlelor din Brașov, cum la 1895 sub guvernul Sturdza a încetat plata rentei, cum s'a mai plătit odată de ministeriul Aurelian, apoi revenit la cârmă guvernul Sturdza a încetat érășĭ plata. Arată cum fostul ministru de esterne Sturdza a început tratările diplomatice cu guvernul unguresc, cum aceste tratărĭ au fost continuate de către guvernul actual conservator și duse la un capĕt, căcĭ guvernul unguresc a recunoscut drepturile vechĭ ale bisericii Sf. Nicolae, renta a devenit perpetuă și internațională.

In fiine, raportorul cu cuvinte căldurose și însuflețite cere Senatorilor, ca fără osebire de părerĭ politice séu de patimĭ trecĕtóre, sĕ voteze cu inimă caldă de Românĭ proiectul de lege.

„Liga" din Oradea. Gazetele unguresci au facut sĕptĕmâna acésta mare tărăboiŭ scriind despre înființarea unei așa numite „*lige patriotice române*" în Oradea mare. „Liga" acésta, diceau ele, s'ar face cu scop de a aduna la un loc pe toțĭ „patrioții românĭ", carĭ apoi sĕ încerce înfrățirea Românilor cu Maghiarii. Se dicea, că în fruntea acestei mișcărĭ s'ar fi pus chiar d-l Iosif Gall, membru în camera magnaților, și alțĭ Românĭ din Oradea, printre carĭ și un slușbaș numit Gramma Dőme. Bucuriă mare se făcuse în israilul unguresc. Dér bucuria acésta a fost curênd turburată, căcĭ trei dintre domnii despre care se afirma, că sunt printre urditorii „ligei" (adecă d-nii I. *Groza*, Fl. *Duma* și N. *Firu*, toțĭ din Oradea mare) au publicat într'o fóiă unguréscă din Oradea o declarațiune, în care spun, că nu-i vorbă de întemeiarea unei asemenea lige, din simpla causă, că *Românĭ nepatrioticĭ nu sunt*, ba chiar așa porecliții „dacoromânĭ" ișĭ iubesc patria, ca orĭ-care Ungur.

Precum se vede, a fost vorba dér de o comediă de cele cu córne și de-o scornitură îndrăsnéță, la care „patrioții" jidano-maghiarĭ se pricep de minune. Chiar o fóiă semioficiósă „*Orsz. Ert.*" scrie, că după informațiunile primite dela loc competent, înființarea „ligei" din vorbă a fost numai ideia unui funcționar (Gramma Dőme), care s'a convins și el, că în Bihor nu e nevoiă de o astfel de „ligă", ba ea ar fi chiar *păgubitóre*.

Așa-dér drăguța de „ligă patriotică română" e îngropată oficial. Nu mai lipsesce, decât ca „patrioții", carĭ au *inventat'o*, sĕ pună scaiŭ și polomidă pe mormêntul ei.

Rĕsboiul dintre Burĭ și Englesĭ.

Lumea întrégă privesce cu încordare la luptele din Africa de médă-di. Toțĭ aștéptă cu neastêmpĕr sĕ vadă cui îi va surîde norocul: bravului popor al Burilor, care luptă pentru libertate și neatêrnare, séu puternicului și îngâmfatului popor engles, care în nesațul și pofta lui barbară de-așĭ lăți tot mai mult stăpânirea și de-a se îmbogăți în pa-

---

— Ei bată-te! Și cum s'a făcut?

— Écă așa! Astă-vară, scii, m'am dus pe acolo; am ajutat tușei Catrinei la secere, și secera și el pe lanul vecin. Eu tot cântam așa secerând și el se tot dădea pe lângă bucata unde seceram eu. A întrat în vorbă cu mine: ba că sĕ-i dau bota cu apă, că i-e sete, ba sĕ mĕ întrebe cum e prin sat, pe la noi. Ei, și eu ce sĕ fac! l'am ascultat. S'a tot rugat: mai cântă-mĭ cântecul acela, ba celalalt. I-a plăcut frundă verde foi de nuc, scii. Și écă așa. Peste trei sĕptĕmânĭ o sĕ fiă logodnă. O sĕ vină cu toții aicĭ, în sat la noi; vine și tușa Catrina. Vii și tu Irino, nu-e așa?

— Ei da, venim!

Irina, ascultând cu ce bucuriă vorbia Gheorghina, uitase sĕ mai rîșnéscă. Cădea pe gândurĭ și se întrista din ce în ce mai tare.

— Ia lasă Irino sĕ rîșnesc eu, îi dise veselă Gheorghina, că tu nu poțĭ; dicĭ că ți-i rĕu.

Gheorghina îșĭ legà tulpanul pe cap ca nevestele, îșĭ suflecà mânecile și se puse pe rîșnit cântând:

Frundă verde foi de nuc,
Tóte fetele se duc
Sub umbră de nuc,
Numai eu nu mĕ mai duc
Sub umbră de nuc....

. . . .

Irina, aședată jos, pe pragul din ușa căsoiului o privia, dér gândurile îi sburau departe....

— Ia audĭ, mĕ strigă mama, fă Gheorghino; mĕ duc!

— Tocmai am isprăvit și eu de rîșnit.

Irina îșĭ luà căușul cu făină la subțióră și plecà, rugând pe Gheorghina sĕ-i spue și ei tot ce s'o mai întêmpla cu nunta.

* * *

Dece dile au trecut dela plecarea sortașilor și lumea din sat tot întristată. Dór cu munca se mai luau și ei ca sĕ uite, cu vorba îșĭ făceau mai rĕu.

Mama Paraschiva ajunsese într'un hal de vorbia tot satul de ea căind'o. Acasă nu mai avea nicĭ un rost. Cum dădea prin casă peste vr'o sdreanță de antereu séu peste vr'o opincă de a lui Gheorghe, o apuca plânsul. Punea repede lăcatul pe ușă și eșia pe pórtă, fără sĕ scie unde se duce.

— Uite Paraschiva, ér se dă în vênt de dorul lui Gheorghe, dicea tot satul.

Lumea începuse sĕ o înconjóre, de câte-orĭ o vedea prin sat.

— Ce dracu atâta bocet! dicea mama Ruxanda. Écă și nouă ne-au plecat băeții și nu ne mai bocim atâta. Par'că a înebunit, Dómne iartă-mĕ, și Paraschiva asta! Umblă așa ca o năucă, pe la ușile ómenilor.

Numai Irina o mai mângăia cu vorba. De câte-orĭ se furișau amêndouĕ pe după câte-un gard, unde steteau ceasurĭ întregĭ vorbind numai de Gheorghe.

* * *

Într'o Duminecă, era o di frumósă de tómnă. Mama Zoița cu o părechiă de desagĭ pe umerĭ și cu ciuboțelele în bĕț pleca la tĕrgușorul vecin, ca sĕ mai cumpere ceva óle și ulcele.

— Sĕ iei séma de casă, Irino, că póte sĕ vină și tată-tĕu adĭ dela Galațĭ. Eu o sĕ mĕ întorc înspre séră.

Irina o petrecù până în pórtă. Rĕmase singură. Neclintită în mijlocul ogrădii, cu mânile la subțióră privesce cu sfințenia sórele, ridicându-se măreț de după dealul din dosul casei lor. Raze calde și binefăcĕtóre îi mângăiau ochii și obrajii, chinuițĭ de plâns, și par'că o înseninau.

Ce frumósă di o sĕ fiă adĭ! îșĭ dicea ea, zimbind. Póte sĕ fiă și horă adĭ!

Da ce sĕ caut acolo, décă Gheorghe nu-e!

Măcăitul rațelor, strînse împrejurul ei, cerênd de mâncare, o deștéptă din vis. Se puse pe trébă.

Sórele era la prândul cel mare și Irina aședase tóte în bună regulă: așternuturile strînse, păsĕrile hrănite.

Fără sĕ-și dea sémă, se vede înaintea oglingiórei, lipită în păretele din cămară. Îșĭ potrivia șiragul de hurumuz la gât și mănunchiul de floricele pe cap. Se gătise ca de horă. Puse lăcatul pe ușă și eși în pórtă. Stătea nehotărîtă. Ce sĕ facă? Sĕ se ducă la al de Gheorghina, și de acolo la horă?... séu mai bine sĕ stea acasă?...

Mai făcù câteva ocóle prin ogradă, ca una ce nu-șĭ putea afla locul.

Trecù pe lângă peretele casei despre grădină. Dărì nucul falnic și liniștit din fundul grădinii. Par'că o chemà la el. Fără sĕ-șĭ dea sémă, se vede aședată sub el.

Se lungì pe o cóstă în iérbă, urmărind cu ochii cum cădeau din când în când frundele nucului.

Nucul și locul acela îi aduse aminte de Gheorghe. Câte serĭ petrecuse ei acolo, stând de vorbă și drăgostindu-se! Gândul îi sbura departe... Ce frumos trebue sĕ

guba altora, umblă sĕ nimicéscă şi sĕ sdrobéscă resistenţa celor dintâiŭ.

Acest rĕsboiŭ se pórtă de aprópe cinci lunĭ de ḑile. Decursul lui de până acum a fost pentru sumeţul Albion o crudă desamăgire. Trufiei englese i-se părea la început, că armatele Angliei vor ocupa Pretoria aşa numai c'o simplă plimbare, şi aicĭ, în capitala Transvaalului, vor sĕrbători Crăciunul. Dér n'a fost aşa. O singură învingere au raportat Englesii asupra Burilor, la Elandslaagte, ér de-atuncĭ şi până în ḑilele din urmă Burii au mers din victoriă în victoriă. Ajunseră lucrurile până acolo, încât guvernul din Londra era făcut pămênt, că ba aḑi, ba mâne va cădé Ladysmithul şi se va prăpădi Kimberley, unde Rodhes-Cecil, supranumit diavolul rĕsboiului, va fi prins şi va fi spânḑurat, séu purtat într'o cuşcă de fier prin întreg Transvaalul, arătându l cu degetul ca pe cel dintâiŭ şi cel mai pĕcătos urzitor al acestui rĕsboiŭ neegal.

Insĕ cam dela începutul lui Februarie, starea lucrurilor s'a schimbat mult în Africa. Sosiră acolo noule trupe englese, aşa încât numai de curênd un ministru engles s'a putut lăuda în cameră, că Anglia are în Africa sudică 180,000 de soldaţĭ. Roberts, comandantul suprem al armatelor englese, este un beliduce probat. El îşĭ adună 50,000 de ómenĭ la graniţa statului Oranje, a plecat sĕptĕmâna trecută fără de veste cătră rîul Modder şi curênd i-a succes a despresura oraşul Kimberley.

Burii, după cum s'a vĕḑut în urmă, n'au aşteptat pe Englesĭ aicĭ; ei au fost surprinşĭ, şi generalul lor Cronje numai mai târḑiu a băgat de sémă în ce primejdiă mare se află cu armata lui, care era pe-aci sĕ fiă împresurată de Englesĭ. Iute şi degrabă Cronje s'a retras pe cursul rîurilor Riet şi Modder spre Bloemfontein, capitala statului liber Oranje. Englesii după el. S'au dat între cei doi inimicĭ lupte marĭ şi la Londra se vestise chiar câte-va ḑile înainte, că Cronje a fost împresurat şi nimicit. Dér n'a fost aşa. Cronje s'a retras numai şi nu s'a lăsat într'o luptă mai mare înainte de-a primi ajutóre de oştĭ din alte părţĭ.

Deja Vinerĭ în 16 l. c. séra Cronje se afla la *Paardeberg* (muntele calului) şi *Coodoos-rand* (cósta antilopei), unde a bătut tabĕră şi s'a făcut întăriturĭ de şanţurĭ. Englesii gonindu-l, au ajuns aicĭ pe Burĭ şi timp de trei ḑile tunul n'a mai încetat. Mare a fost mai ales lupta de Lunĭ, în care, după sciri sosite din amêndouĕ părţile, ce se combat acum cu atâta furiă, Englesii au perdut peste 100 de ofiţerĭ şi 1500 soldaţĭ, ér Burii, asupra cărora se deschisese gurile a 50 de tunurĭ, au perdut 800 de ómenĭ. Tot în aceste lupte au fost răniţĭ doi generalĭ englesĭ.

Pe când se petrec acestea în partea apusénă a teatrului de rĕsboiŭ, dela rĕsărit, din Natal, vine scirea, că Burii veḑêndu-se primejduiţĭ, alérgă acum sĕ apere graniţa Transvaalului. Comandantul Burilor din Natal, generalul *Joubert*, a trimes la graniţă tóte trupele disponibile şi a lăsat în Natal numai atâţia ómenĭ, câţĭ sunt de lipsă pentru a apĕra posiţiunile mai însemnate. Sĕ pare, că Burii au lăsat în plata Domnului şi Ladysmithul şi póte că aḑĭ mâne vom auḑi, că acest oraş, pentru liberarea căruia Englesii au vĕrsat atâta sânge şi au păţit atâta ruşine, e despresurat cu totul şi mântuit.

Astfel stau lucrurile acum pe câmpul de rĕsboiŭ din Africa. Probabil, că Englesii vor secera victoria finală, căcĭ ei sunt întreit mai numĕroşĭ decât Burii. Dér ce mai sci? Mai marele rĕsbóielor face une-orĭ şi minunĭ şi se póte, ca'n urma urmelor tot Burii sĕ iese învingĕtorĭ.

Ėtă acum scirile mai nouĕ:

Luptele din jurul muntelui Paarde.

Scirile telegrafice sosite în urmă despre luptele din jurul muntelui Paarde sunt următórele:

Londra, 22 Februarie. Un comunicat al Agenţiei „*Reuter*" trimis erĭ séra din *Modder-River* spune: Divizia lui *Kelly-Kenny* a atacat Duminecă în ḑorĭ de ḑi lagĕrul lui *Cronje* dela Koodoosrand lângă rîul Modder. Cu preţul a *jertfe marĭ* Englesii au înaintat pe teren deschis. Cincĭ-ḑecĭ de tunurĭ englese au bombardat Duminecă şi Lunĭ lagĕrul lui Cronje. Burii au pierdut *800 de ómenĭ*. De altfel situaţia lui Cronje a rĕmas *neschimbată*.

Londra, 22 Februarie. Aceeaşĭ agenţiă telegrafică a primit din *Paardeberg* Marţĭ (20 Febr.) după amiaḑĭ următórea scire: Duminecă Englesii au avut lupta cea mai mare în acest rĕsboiŭ. Divizia lui *Kelly Kenny*, care gonia pe Cronje, a ajuns ariergarda acestuia la vadul Klip şi a înaintat mai departe spre lagĕrul Burilor dela pólele muntelui Koodoos. Lupta s'a început în ḑorĭ de ḑi. Infanteria călărétă a alungat ariergarda inimică în susul rîului cătră armata principală, ér o altă trupă de călăreţĭ a manevrat la frontul şi la aripa dréptă a inimicului. Armata principală englesă, care era situată pe ţĕrmul nordic al rîului, a înaintat, ca sĕ încunjure tabĕra Burilor, ce se afla de asemenea pe ţĕrmul nordic al rîului. *Kelly-Kenny* a ocupat douĕ vadurĭ, apoi a dat peste inimic, şi comandantul engles a dat ordin de atac. Brigada highland de a stânga şi brigada lui *Knox* de-a drépta şi din centru au înaintat şi atacat, ér brigada lui *Smith Dorien* a trecut rîul înaintând de-alungul ţĕrmului nordic. Terenul pe ambele părţĭ ale rîului este plan şi înaintarea trupelor a fost o întreprindere adevĕrat grozavă. *S'a repeţit aprópe în sensul strict al cuvêntului lupta lui Methuen pe ţĕrmul rîului Modder.* (Methuen fusese bătut şi respins cu marĭ pierderĭ — Red.) In amêndouĕ ḑilele ómenii noştri *au fost espuşĭ unui foc pustiitor*, dér situaţia a rĕmas neschimbată. Tunurile nóstre au bombardat estraordinar de violent şi Burii au pierdut 800 de ómenĭ. Lunĭ am reînceput atacul cu 50 de tunurĭ.

In telegrama acésta, precum se vede, Englesii nu-şĭ arată perderile. Ėtă însĕ, ce i-se anunţă ḑiarului „*Deutsches Zeitung*" din Berlin printr'o telegramă trimisă dela *Jacobsdal* chiar din isvor engles:

„*Republicanii aliaţĭ ne resping tóte atacurile.* Artileria nóstră e nesuficientă. Cele douĕ încercărĭ ale nóstre de a încunjura lagĕrul Burilor dela Paardeberg, *s'au zădărnicit*. Atacul lui *Macdonald* dela spate *a fost cu totul respins*. Mai mult de *100 ofiţerĭ şi 1500 de ómenĭ au căḑut şi au fost răniţĭ*. 52 de ofiţerĭ şi 600 răniţĭ au fost duşĭ în spital. *Delarey* (generalul bur) ameninţă comunicaţiile nóstre la Kofyfontein. O trupă din Cronje vine de cătră sud pe drumul dela Jacobsdal".

Aceeaşĭ fóie primesce din *Capstadt* următórea depeşă: Trenurile, ce merg spre *Kimberley*, nu mai circuléză. Se ḑice, că Burii oranjenĭ îşĭ reocupă posiţiunile în jur de Kimberley. Linia telegrafică a fost érăşĭ tăiată. Din *Durban* se vestesce, că armata principală a Burilor merge spre pasurile statului Oranje.

Ėtă acum alte scirĭ din Londra (isvor engles) şi Bruxella (isvor bur):

Londra, 22 Februarie. Cercurile politice şi militare sunt fórte neliniştite din causa luptelor dela *Paardeberg*. Ómenii specialişti ḑic, că e mare rĕu, că după atâta timp lui *Roberts* nu i-a succes a raporta un succes decisiv. Perderile grozave ale regimentului highland (300 ómenĭ) dovedesc, că luptele din urmă au cerut dela Englesĭ *jertfe uriaşe de ómenĭ.* Telegramele din Jacobsdal încă confirmă, că trupele lui *Roberts* au pierdut în cele 4 ḑile de luptă ómenĭ neînchipuit de mulţĭ şi mai ales şirurile oficerilor s'au rărit grozav. Trupele lui Roberts sunt total istovite.

Bruxella, 22 Februarie. De pe câmpul de luptă soseso mereu scirĭ favorabile Burilor. In lupta sângerósă dela rîul Modder generalul bur *Dewet a bătut pe Englesĭ* şi li-a luat 120 care cu muniţiune şi 3000 de boi. O telegramă din Pretoria anunţă, că *Cronje* a secerat victoriă asupra lui Kelly-Keny şi French. Burii au respins pe Englesi, carĭ au avut perderĭ marĭ.

O victoriă a Burilor.

Pe când se petrec acestea la muntele Paarde, din partea sudică se anunţă, că la Colesberg a fost o luptă înfricoşată între Burĭ şi Englesĭ, — O scire telegrafică din Londra spune, că la Colesberg *Burii au nimicit întreg regimentul engles Wilkshire*. A căḑut un oficer de stat major, ér altul cu 140 ómenĭ a fost făcut prinsonier. Cei 600 ómenĭ ai regimentului au fost ca tăiaţĭ cu cósa.

Cum a ajuns Cronje la muntele Paarde?

„*Standard*" din Londra descrie astfel depărtarea lui *Cronje* din Maggersfontein, când a năvălit şi a rupt cercul de impresurare al Englesilor:

Cronje a plecat la mieḑul nopţii şi Vinerĭ în ḑorĭ de ḑi Englesii de pe Klipfurt-kopje l'au vĕḑut înaintând. Tunurile marine începură sĕ verse foc asupra lui, ér brigada a 13-a a atacat îndată ariergarda Burilor, însĕ 2000 din aceştia au ocupat câte-va înălţimĭ lângă Klipfurt şi de-acolo au apĕrat retragerea. Burii s'au luptat eroic în mijlocul focului ucigĕtor şi au apĕrat fiă-care palmac de pămênt. Era ceva estra-ordinar a vedé acéstă luptă a armatei bure. Pe când ariergarda se lupta, armata principală înainta spre rĕsărit, apoi cea din urmă începù sĕ descarce tunurile, ca sĕ acopere retragerea ariergardei. Deşi infanteria englesă s'a luptat strălucit, ea n'a putut totuşĭ sĕ înainteze. Mai târḑiu beliducele bur (Cronje) a recurs la un pas cutezat. A lăsat înapoi, acoperiţĭ, 2000 de ómenĭ, ér cu ceilalţĭ s'a retras cătră Klipkraal-furt, departare de 6 milurĭ. Englesii observară planul, infanteria călărétă se reîntórse la Klipfurt, trecù pe partea sudică a rîului Modder şi grăbi repede cătră Klipkraal-furt, ca sĕ taie acolo linia de retragere a lui Cronje. Insĕ jumĕtate din armata bură trecù deja rîul spre muntele Paarde, ér cealaltă jumĕtate încă trecù norocósă în mijlocul celor mai eroice lupte, deşi Englesii o atacau în spate şi în flancurĭ. Pe partea sudică a rîului armata Burilor a mers tótă nóptea spre Bloemfontein. Făcêndu-se ḑiuă Kell-Kenny şi Kitchener cu brigada 6 şi Macdonald cu brigada highlander merse în góna inimicului. Macdonald a ajuns Duminecă la Klipkraal-furt şi în marş forţat grabi spre Koodoosrand-furt, ca sĕ taie retragerea lui Cronje.

Că ce s'a întêmplat, se arată mai sus.

---

fie Gheorghe în haine de militar! Îşĭ ḑicea ea. Óre ce-o fi făcênd el acum? El a ḑis, că o sĕ-mĭ scrie....

Óre o sĕ vie la primăvară?... Ei,... ar veni el, décă l'ar lăsa! Trebue sĕ fiă şi pe acolo fete frumóse!...

Gândul acesta, făcù sĕ-i trécă ca o suliţă prin inimă. Se sâltă repede, răḑimându-se într'un cot. Simţia cum îi svîcnesc tîmplele.

Eh... da nu mĕ uită el pe mine! Şi cine o sĕ-l iee pe dênsul acolo, la têrg!.... Acolo-s numai fete de boer.

Va sĕ ḑică peste trei anĭ, are sĕ vie, şi eu am sĕ-l aştept. Ei, şi ce? Mama mi-a spus că am numai 17 anĭ. O sĕ fiu tocmai de 20... Numai bine... Ş'apoi décă Gheorghina se mărită anul ăsta! Ea ḑice, că n'are decât 16 anĭ! Da Gheorghe al meu e mai frumos decât Radu al ei. Anica lui moş Ion are 23 de anĭ, de aceea satul îi ḑicea fată bĕtrână.... Eh, da el o sĕ vină până atuncĭ! Un fior uşor îi trecù prin tot trupul. Simţĭ, că statul culcată o ostenesce; se ridică repede în capul óselor. Cu mânile îşĭ pipăia sînul. Bătea aşa de tare! Obrajii şi ochii îi ardeau. Par'că-i venia ameţélă.

Fără sĕ scie ce face, sări drept în picióre, îndreptându-se înspre pîrleazul din fundul grădinei.

Mama Paraschiva trecea tocmai pe acolo.

— Veniam la voi, Irino.

— Mama a plecat la têrg.

— Da ce ai Irino de eştĭ aşa de aprinsă la faţă?

— Deh, sciu eu, mamă Paraschivă! Mĕ arde în coş şi par'că-mĭ vine sĕ mĕ tot duc,... sĕ mĕ duc departe.

— Aşa e, fă Irino, écă şi mie par'că tot aşa îmĭ vine sĕ mĕ duc.

Amêndouĕ aşeḑate pe iérbă, lângă şanţul din afara grădinei, încep a-se căina.

Ce tare a slăbit şi mama Paraschiva asta! gândia Irina. S'o facut ca o scóbă!

— Écă, fă Irino, mi-am perdut tótă regula casei, de când a plecat el; nu-mĭ vine nicĭ sĕ mai ţes, nicĭ sĕ mai dreg o sdrénţă măcar. Nu-mĭ mai pot lua gândul dela el. In tóte nopţile îl visez; şi vise urîte! ba că-i plecat la bătăliă, ba că-i mort, ba că s'a cununat cu tine,... Dómne iartă-mĕ! de nu 'i s'ar întêmpla ceva (se bate cu mâna peste gură).

— D'apoi eu, mamă Paraschivă, de câte-orĭ l'am visat!

De-alungul gardului, despre sat, se auḑiau nisce paşĭ uşorĭ. Irina şi mama Paraschiva îşĭ lungesc gâturile pe după colţul gardului, ca sĕ vadă cine vine.

— Eh, Ionel Ciobănelul, ḑise Irina.

Ionel Ciobănelul se apropia de ele fără sĕ scie. Avea mersu legănat şi aşeḑat ca ómenii cei marĭ. Îmbrăcat în cămaşe şi iţarĭ albĭ, cu căciula înfundată până pe ochĭ şi cu ciomagul de corn mai mare decât el. Mergea şuerând printre dinţĭ un cântec, pe care şi-l făcuse el singur din trişcă, când era cu caprele la păscut. Din când în când îşĭ arunca ochii printre gard în grădina Irinei. De câte-orĭ trecea pe acolo, nu sciu cum, par'că-i venia sĕ mérgă mai încet. De câte-orĭ ḑăria pe Irina prin ogradă séu prin grădină, par'că-i părea bine, ér Dumineca, atuncia când ceilalţĭ băieţĭ de séma lui se duceau la minge séu la pórcă, el se tot făcea, că are trébă în prejma casei Irinei. Séra, când se întorcea cu caprele dela păscut, îşĭ făcea tot-déuna drum pe acolo. Scia, că décă Irina l'o vedea, o sĕ-l întrebe şi de capra lor. Totdéuna o privia sfiicios, mai mult cu ochii în pămênt, ér când o privia drept în faţă par'că-i venia sĕ rîdă de bucuriă. În ḑiua când Irina îl întreba câte ceva, se ducea vesel acasă séu la câmp. Diminéţa, când se scula, cel dintâiu gând era sĕ aştepte la pórta Irinei sĕ-i ia capra în sémă şi sĕ-i ḑică: las, lelită Irino, c'o păzesc eu!

Tot mergênd aşa încet cu gândul, că póte sĕ zărescă pe Irina, ajunse la colţul gardului în dosul căruia Irina şi mama Paraschiva steteau aşeḑate. Tresări, când dădù cu ochii de Irina. Nu se aştepta sĕ o vadă acolo.

— Eh! da ce faceţĭ aicĭ! ḑise el sfiicios şi fără sĕ-şĭ dea sémă.

— Écă şedem, Ionel, îi rĕspunse Irina zimbind.

— Da tu ce cauţĭ pe aicĭ! unde te ducĭ?

— Apoi,... mĕ duc şi eu aşa.... uite... pe colo (arată cu mâna înspre zarea dealului).

Ionel se oprì înaintea lor, fără sĕ voiască, învêrtind împrejurul lui băţul prin iérbă.

— Da moş Trifu ce face, Ionel?

— Şade! Décă i bĕtrân!

— Da tu ce facĭ tótă ḑiua acolo sus cu caprele?

— Alerg după ele,.... le pasc,.... şi pe urmă stau aşa; am şi o trişcă, mi-a făcut'o moş Trifu.

— Da scii sĕ cânţĭ din ea?

SCIRILE DILEI.

— 12 (24) Februarie.

Serata musicală împreunată cu petrecere, ce s'a dat erĭ séră în sala dela Redută din partea „Reuniunei române de gimnastică și cântărĭ“ din loc a fost fórte animată. Domniĭ arangiatorĭ, se vede, au urmărit mai mult scopul de-a procura membrilor reuniunei o séră veselă și plăcută, ceea ce li-a și succes cât se póte de bine. Publicul a petrecut la mese până aprópe la medul nopții, în care timp corul mixt al Reuniunei sub conducerea d-luĭ *George Dima* din interval în interval l'a delectat prin maĭ multe cântece gingașe poporale. S'a cântat: „Scumpă dragă copiliță“, „Așa mi-a rost ursita“, „Nu-i dreptate nu-i“, tóte compositiĭ pentru cor mixt ale d-luĭ G. Dima. Apoĭ „cântece de iubire“, de I. Brahms tot pentru cor mixt cu acompaniare de pian. Tóte punctele au fost viu aplaudate. Acompaniarea au esecutat'o fórte precis d-na Maria *Popovicĭ* și d-ra Eleonora *Dima*. Dansul, ce a urmat a fost fórte animat și s'a continuat până târdiu.

Catechet român în Viena. La recomandarea Consistoriuluĭ metropolitan din Cernăuțĭ, comitetul central școlar al Vieneĭ a numit catechet pentru elevii românĭ gr. or. pe capelanul militar d-l Pavel *Boldea*, care e un preot fórte zelos și vrednic. Din propriul zel și fără nicĭ o rĕsplată pe când se afla în Budapesta a propus tinerilor românĭ de acolo religiunea și limba română, ér din 1897, când a fost strămutat la Viena, dênsul face acelașĭ lucru îngrijindu-se, ca un bun părinte, de crescerea tinerilor românĭ din Viena. In acéstă capitală a Austrieĭ, după datele consiliuluĭ școlar de-acolo, se află 282 familiĭ române gr. or. și 145 copiĭ. Intr'un timp părinții românĭ erau silițĭ a-șĭ trimite copiiĭ la preotul grec, care însĕ nu scia nicĭ un cuvênt românesce. Putem sĕ ne închipuim, ce bucurie pentru părinții românĭ din Viena, că după asemenĭ împrejurărĭ au ajuns sĕ aibă catechet român și încă un catechet atât de zelos și promițĕtor.

Sĕmĕnăturile în România. Cetim „*Gazeta Săteanuluĭ*“: Am ajuns, nădăjduim, în o epocă a anuluĭ, când ne este iertat a spune, că sĕmĕnăturile de grâu sunt scăpate de primejdiile ierneĭ și a secetelor din primăvară. Așa înfrățite cum au intrat în iérnă, așa adăpostite de ger prin zăpada, ce le-a acoperit cu mare îmbelșugare și maĭ într'una, e greu de a crede, că vor pieri prin vre-un ger târdiu și mare, tocmaĭ acum când s'a încăldit atâta și plouă ca vara. Dér apoĭ pămêntul, cu prisosință umedit în marĭ adâncimĭ de multa zăpadă și ploĭ, nu și-a luat o reservă, nepomenit de mare umedélă, pentru a-o da plantelor în primăvară și vară chiar de ar fi puțin ploiósă? S'au făcut încercărĭ în multe județe și nĭ-se scrie de pretutindenĭ, că nu s'a putut constata sĕ fiă unde-va nu numaĭ grâne și secărĭ pierite, dér nicĭ colze (rapițe) și navete. Esceptiunile sunt fórte rarĭ: pe unde au fost inundațiunĭ. Din singur susul Moldoveĭ nĭ-s'a scris, că rapița s'a cam rărit din lipsa de zăpadă, dér a rĕmas destulă, fiind, ca în tótă țera, eșită prea désă. Sperăm, că în viitórea cronică vom avé de constatat, că și ultima mare temere, ce au uniĭ producĕtorĭ, s'a risipit: aceea, că pământul prea umedit ar puté fi surprins de vre-un ger, care ar rări din grâul pus prea târdiu, ce nu e bine desvoltat și a căruĭ țesăturĭ pline de apă ar pute sĕ se strice de îngheț, și maĭ vêrtos a strica unele rapițe cultivate. Ar fi un pĕcat! Rar perspective de an mănos pentru tóte culturile, rarĭ semne, că ele vor fi mult căutate și bine plătite pentru esportațiune, ca în anul acesta!

Jertfe pentru biserici. Din Jupănescĭ nĭ-se scrie cu data 9 Febr.: Vĕduva *Paraschiva Vêrsan* din Batești a cumpĕrat pe séma s-teĭ biserici un clopot în preț de *400 corone*. Lipsa acestuĭ clopot am simțit'o cu toțiĭ. Generósei dómne Paraschiva Vêrsan și pe acéstă cale îĭ esprimăm cea maĭ căldurósă mulțămită. Rugăm pe bunul Dumnedeu, ca sĕ-i lungéscă firul vieții până la adâncĭ bĕtrânețe, ca sĕ pótă servi mult timp de model al faptelor nobile creștine în împrejurimea nóstră. — *Ionas Ardelean*, primar.

Esposiția de tablourĭ. M. S. Regina Românieĭ însoțită de d-na Mavrogheni, a visitat Miercurĭ esposiția de pictură a eminentuluĭ artist român Grigorescu. Regina a admirat timp de o óră galeria tablourilor și a ales maĭ multe din ele, carĭ vor fi trimise la Palat. Se scie, că d-l Grigorescu a lucrat pentru M. S. Regele un frumos tablou, representând un car cu boi.

Dunărea, după scirĭ sosite din Galațĭ, a început din nou a cresce dilnic. Tótă partea dobrogénă din fața Galaților este inundată cu desĕvêrșire. Décă din părțile înalte ale orașuluĭ îțĭ arunci privirea peste marele rîu, îl vedĭ întins, nemărginit.

Prințul Bulgarieĭ — cum anunță diarele „Narodni Pravna“ și „Pensée Slave“ — vrea sĕ trécă la ortodoxism, spre a se căsători cu fiica Marelui Duce Constantin Nicolaevicĭ.

Concert. Mâne, Duminecă, musica orășenéscă de sub conducerea dirigentuluĭ Brandner, va da un concert în sala dela otel „Europa“. Inceputul la $7^1/_2$ óre séra.

Se caută lapte de capră adus dilnic la casă. Adresa a se întreba la administrația „Gaz. Trans.“

4). **Pentru folosire esteriórĕ.** Durerile de încheiăturĭ, de reumatism și șoldină, precum și tot felul de aprinderĭ se vindecă cu succes sigur folosindu-se *spirtul lui Moll*. Prețul uneĭ sticle 1 cor. 80 filerĭ. Se trimite dilnic cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. reg. A. Moll Viena Tuschlauben 9. In farmaciile din provincia sĕ se céră preparatul A. Moll provĕdut cu marca de contravenția și subscriere.

Producțiunea tinerilor meseriașĭ din Scheiŭ.

De câțĭ-va anĭ încóce harnicii noștri tinerĭ atât din Scheiŭ, cât și din Brașovul vechiŭ nĭ-au dat și ne dau tot maĭ multe probe de zelul și însuflețirea lor nobilă de-a munci pentru binele și înaintarea culturală a lor și a poporuluĭ nostru în genere. In timp scurt tineriĭ noștri meseriașĭ prin producțiunĭ și petrecerĭ arangiate pe risicul propriu, au isbutit sĕ întemeieze sub scutul și conducerea despărțĕmêntuluĭ brașovean al Asociațiuneĭ o frumósă bibliotecă poporală în Brașovul vechiŭ și alta tot atât de frumósă în Scheiŭ, carĭ ambele sunt astădĭ mult cetite și folosite de popor.

Abia au terminat cu bibliotecile și aceeașĭ harnică tinerime de meseriașĭ a început cu stăruință sĕ lucreze în amêndouĕ suburbiile orașuluĭ la înființarea de fondurĭ menite pentru susținerea de corurĭ vocale bisericescĭ, bune și regulate. Fondul coruluĭ dela biserica de pe Tocile l'au avêntat pe cât aflăm, aprópe la 400 fl., și tot așa s'a pus o frumósă basă a fonduluĭ în Brașovul vechiŭ.

Pentru fondul dela biserica din Scheiŭ (Tocile) a fost arangiată și producțiunea cu dans, ce s'a dat Dumineca trecută, 6 (18) Febr. c. în sala dela Redută.

Producțiunea acésta a avut o programă bogată și bine alésă. A deschis printr'un fórte potrivit discurs rostit de d-l parochul bisericeĭ de pe Tocile V. Sfetea. D-sa cu cuvinte alese constată hărnicia tinerimeĭ nóstre, care pe când alțiĭ ișĭ perd serile prin cârciume și risipe de banĭ, ea se adună la probe, unde face șcólă, cultivându-șĭ spiritul prin esercițiĭ în cântărĭ, declamațiunĭ etc. Laudă, cu drept cuvênt, brava tinerime șĭ-i esprimă mulțămită pentru zelul și jertfele, ce fără nicĭ o pretenția de remunerația le prestéză pentru înaintarea causeĭ nóstre culturale.

După acéstă vorbire viu aclamată, care a făcut bună impresiune asupra publicului, urmă esecutarea cu fórte frumos succes a cântăreĭ „De-așĭ fi iubit'o“, din partea coruluĭ bărbătesc, dirigiat și condus de d-l Dr. *Stinghe* A plăcut mult acéstă cântare, care după aplause prelungite a trebuit sĕ fiă repetată. Cu acelașĭ succes a cântat și „Haĭ lelița“. Printre piese d-l G. *Gal* a declamat bine o poesiă de Pan, ér d-l Savu, înafară de program declamă cu efect douĕ poesiĭ de Speranță. S'a esecutat din partea d-luĭ Em. *Bobancu* și un monolog „Fi érăși bună“, localisat de d-l I. Em. Bobancu. Predarea, deși n'a fost ușóră, a succes bine și monologul fù cu plăcere ascultat de public.

Urmă după acestea teatrul. S'au representat două piese: „*O daraveră periculósă*“, farsă în 1 act localisată și acésta de d-l I. Em. Bobancu. Ea fù representată prin d-niĭ V. *Moldovan*, D. *Bucă*, d-ra E. *Rășnovean* și d-l G. *Stinghe*.

A doua piesă teatrală a fost „Creditorii“, comedia în 1 act de V. Alexandri. Acésta a fost jucată de d-niĭ: N. Purcărea, d-ra Elena Pufu, N. Ardeleanu, N. Scurtu, Al. Benigal, I. Prunache, V. Ogea, N. Voina, D. Gârnețĭ și G. Iliescu.

Pentru-ca sĕ încunjurăm eventuale nedreptățĭ vom spune numaĭ în general, că ambele piese au fost jucate bine, la ceea ce a contribuit și împrejurarea, că fiă-care dintre diletanțĭ ișĭ învĕțase bine rolul și era stăpân pe el. S'au distins cu deosebire damele.

La bunul efect al representațiunilor teatrale a contribuit mult și succésa deghisare a diletanților, datorită friseruluĭ Victor Binder din Brașovul-vechiŭ.

Peste tot producțiunea a fost bine succésă și tineriĭ au meritat cu drept aplausele furtunóse ale publicului; ér dansul, ce a urmat după aceea, a fost animat și s'a continuat după miedul nopții până târdiu. Și în privința materială, precum aflăm, a avut un succes frumos; despre acésta însĕ vom publica darea de sémă cu altă ocasiune.

ULTIME SCIRI.

Londra, 23 Februarie. Foile de diminéța publică o telegramă din Capstadt, în care se spune, că Cronje a cerut Lunĭ după amiadĭ un armistițiu de 24 óre, ca sĕ-șĭ îngrópe morții. I-s'a respuns, că orĭ trebue sĕ lupte până în fine, orĭ se se predea necondiționat și sĕ mérgă în lagĕrul engles. *Cronje a respins acésta pretensiune* cu observarea, că a fost rĕu înțeles, deórece el *vré sĕ lupte până la ultimul om.* In urma acésta Englesii au pornit din nou focul din tunurĭ, care s'a continuat tótă nóptea. Lunĭ nóptea au fost prinșĭ 6 Burĭ, carĭ încercaseră a trece prin linia de foc englesă. Conducĕtoruĭ acestor Burĭ fù pușcat. Patru din eĭ aveau scrisorĭ în care se spune, că Cronje a făcut dela Maggersfontein un drum de 35 milurĭ fără a fi poposit. Regimentul engles *Carabiaĭ* l'a atacat pe Cronje cu asalt, *dér a fost respins cu perderĭ uriașe*. Generaliĭ *Knopf* și *Macdonald au fost rănițĭ.*

Londra, 23 Februarie. Luptele la Paardeberg a durat treĭ dile. Lupta de Marțĭ a fost cea maĭ sângerósă. O telegramă *neconfirmată* spune că Cronje s'ar fi predat.

— Păi!

Se făcu un moment tăcere. Cu cât Irina și mama Paraschiva îl privesc, cu atât li-se pare maĭ drag Ionel. Se uitau una la alta, par'că ar fi avut ceva sĕ-șĭ spună.

Ionel, vĕdênd că nu-l maĭ întrébă nimic, nu scia ce sĕ facă. Sĕ plece nu se îndura. Din când în când ridica privirea, uitându-se pe furiș la Irina. Nisce bĕețĭ, tovarĕșĭ de joc, îl strigau. Plecă spre eĭ.

— Vĕdușĭ, fă Irino, cum sĕmĕnă Ionel ăsta cu Gheorghe?

— Așa e, mamă Paraschivă, tocmaĭ și eu gândiam tot așa, când mĕ uitam la el.

— Vĕdușĭ, are sprâncenele închinate și genele stufóse ca șĭ Gheorghe.

— Și mersul legănat ca el, uite, privesce mamă Paraschivă!

— Bată-l norocu de copil, dicea duios mama Paraschiva. Eh! sórele e sus, fă Irino; mĕ duc, am lăsat ceaunul pe foc; o fi scădut tótă apa.

Irina aședată tot în iérbă, privĭ lung pe mama Paraschiva până ce o perdù din vedere.

Da eu ce mĕ fac acum? se întreba ea. Se ridică în picióre sĕ vadă, decă tot maĭ e horă. Putu distinge câteva fete, prietine de-ale ei, carĭ jucau. Făcu câțĭ-va pașĭ, fără sĕ scie unde se duce. Ochiĭ cădeau pe drumul Galațuluĭ; urmărĭ tóte încovăiturile luĭ, până departe.

În loc sĕ se lase în vale, la horă, piciórele o îndreptară spre dealul din dosul caseĭ lor. Trecu pe lângă douĕ case, singurele, carĭ marĭ erau în deal de a lor. N'a vĕdut pe nimenĭ prin ogradă. Aveau lacătul pe ușă. Plecă tot înainte; și cu cât se apropia de zarea dealuluĭ, cu atât mergea maĭ repede. Sórele era aprópe la amédă. Invĕlită de razele luĭ calde, cu fața în bătaia unuĭ vênt ușor șĭ rĕcoros, o luă rasna prin mirisce înspre costa pădurici din zarea dealuluĭ. Unde se ducea?... Nicĭ ea nu scia.

În zarea dealuluĭ, se oprì o clipă, privind calea largă, ce se întindea de cealaltă parte. Zărea acolo, ca printr'o pândă străvezie, alte sate, alte pădurĭ și coclaurĭ în depărtare. Îĭ venia, par'că, sĕ sbóre pe de-asupra văiĭ aceleia pe cósta celuilalt deal și de acolo tot așa înainte, sĕ se ducă departe....

Obrajiĭ îĭ erau aprinșĭ ca para focului. Sînul eĭ fraged și tâmplele îĭ svîcneau cu putere. Fugea, stringêndu-șĭ sînul cu mânile. I-se părea, că nu maĭ atinge pămêntul. Par'că era fermecată.

În cósta pădureĭ dădù de umbră. Vêntul ușor și rĕcoros dispăruse. O liniște așa de adâncă, încât o deșteptă o clipă din visul eĭ.

Se oprì sub un ștejar, privind mirată în jurul eĭ. Piciórele îĭ tremurau. Se lăsă ușor în genunchĭ; îșĭ luă capul între mânĭ și cădù cu fața în iérbă. Plângea cu hohot.

Plânsul o ușură. Încet-încet se liniștĭ; o obosélă copleșitóre îĭ cuprinse tot trupul. Cădù într'un somn adânc.

Înspre séră, pe la tócă deabia, se deșteptă, privind nedumerită în jurul eĭ. Nu scia unde-i. Clopotul satuluĭ o dumerĭ. Se sculă repede și plecă îngrijată ca nu cumva măsa sĕu tată-sĕu sĕ fi venit acasă.

În pórta caseĭ, se maĭ liniștĭ; nu venise nimenĭ; lăcatul era tot pe ușă, o sete ferbinte îĭ usca buzele. Luă cofa de pe prispă și se lăsă în vale la șipot.

(Va urma).

Burii în Africa de médă-di.

(Urmare).

Convențiunile dela Pretoria și Londra 1881 și 1884.

În 23 Martie 1881 s'a subscris pacea preliminară, ér în 3 August cea definitivă, așa numită „*Convențiune dela Pretoria*“. În înțelesul acesteĭ convențiunĭ Transvaalul și-a pus afacerile esteriore, încheierea de convențiunĭ și tratațe, precum și cultivarea raporturilor sale diplomatice sub inspecțiunea englesă, recunoscù așa-dér suzeranitatea Angliei și s'a învoit, ca în Pretoria sĕ stea un „resident“ (inspector) engles, care sĕ aibă un drept de inspecțiune maĭ ales asupra relațiunilor indigenilor. Anglia și-a maĭ reservat dreptul ca în cas de rĕsboiu trupele sale sĕ pótă trece prin Transvaal. În schimb însĕ Transvaalul avea sĕ se bucure de deplina autonomiă înăuntru, întru cât nu s'au garantat prin convențiune drepturĭ deosebite idigenilor și Uitlanderilor (= cei veniți din străinătate); indigenilor (negrii) capacitatea de-a câștiga pămênt și de a merge liberĭ dela un loc la altul, precum și folosirea de „locațiunĭ reservate“, adecă ținuturĭ reservate pentru eĭ; Uitlanderilo

Ceva despre emigrările Românilor Seceleni.

Dilele acestea s'a publicat un recensemênt privitor la mişcarea poporaţiunei române din parochia Bacîfalu (Săcele) de către parochul de acolo T. Frateş. Datele împărtăşite prin acest recensemênt, nu sunt nicî decum îmbucurătóre.

Din ele se vede, că în urma continuelor emigrărî în România numĕrul locuitorilor românî decade din an în an, dér cu deosebire a scădut în primii anî după încetarea convenţiei comerciale cu România. Ĕtă câte-va din datele, ce le comunică d-l paroch Frateş:

In 1875 se aflau în Bacîfalu 291 familii şi 1282 suflete de religia română gr. or. Până în 1890 numĕrul familiilor a scădut la 224, ér al sufletelor la 920. In 1900 constatările sunt puţin mai mângăitóre: numĕrul familiilor în ultimul period de 10 anî (1890— 1900) a scădut mai încet, dér totuşî a scădut la 186, al sufletelor la 906. Aşa-dér în decurs de 25 de anî (1875—1900) numĕrul familiilor s'a împuţinat cu 105, ér al sufletelor cu 362.

E caracteristic, că în Bacî falu sunt mult mai numeróse nascerile pe partea bărbătéscă, decât femeéscă şi cu tóte acestea numĕrul femeilor e mult mai mare, decât al bărbaţilor. Acésta din causă, că barbaţii încă de pe la etatea de 12 anî emigréză în România şi nu se mai întorc la căminul lor, ér femeile rĕmân singure, şi decă se mărită, cele mai multe se mărită prin alte sate.

Fiind raporturile Românilor din Bacîfalu aprópe aceleaşî ca ale locuitorilor românî din celelalte comune ale Săcelelor, putem sĕ ne facem o închipuire de numĕrul cel mare al Românilor emigraţî din aceste comune ale Săcelelor.

Vedem, cum stăpânirea ungurescă se îngrijesce atât de mult de binele Sĕcuilor ajutându-i pe tóte căile şi cu tóte mijlócele din visteria statului, adunată din contribuţiile nóstre ale tuturor, numai ca sĕ nu fiă siliţî a lua lumea în cap, pe când de sórtea Românilor, care este chiar mult mai grea decât a Sĕcuilor, nu numai că nu pórtă nicî o grijă, dér nicî habar nu are, ba pe de-asupra îi mai şi persecută pe tóte căile.

Din Ţéra Oltului

— Febr. 1900.

Duminecă, în 30 Ianuarie v. (11 Febr. n. c.) s'a arangiat o producţiune teatrală-declamatorică împreunată cu joc din partea inteligenţei române din învecinatele comune Şercăiţa-Bucium, în noul şi frumosul edificiu al şcólei române din Şercăiţa.

Producţiunea teatrală-declamatorică în comuna Şercăiţa, în acest cuibuleţ românesc uitat de lumea mare, nu sciu de s'a mai pomenit când-va, la tot casul însĕ ea ni-a dovedit, că unde pĕtrunde lumina învĕţăturei, acolo începe a da şi ródele sale binecuvêntate. Ceea-ce cu câţî-va anî mai înainte nicî nu s'ar fi putut cugeta, astădî a devenit fapt împlinit, căcî inteligenţa acestor două comune s'a întrecut în a arăta, că unde este voinţă şi lumină, acolo lucrurî marî, frumóse şi înălţătóre de inimî se pot face.

Meritul este a-se datori bărbaţilor conducĕtorî din aceste două comune, carî nu voiesc sĕ rĕmână îndĕrĕtul altor comune, carî póte au apucat cu câţî-va paşî mai înainte. E şi sosit timpul, ca în tot locul sĕ dăm semne de viaţă şi de capacitatea nóstră spirituală şi prin acésta sĕ rĕspândim lumina şi cultura până şi în păturile cele mai de jos ale poporului nostru doritor de progres. Pentru ajungerea acestui scop forméză un escelent mijloc şi producţiunile teatrale-declamatorice şi musicale bine alese şi întocmite. De aceea aflu potrivit a arăta frumosul succes dobândit cu producţiunea teatrală-declamatorică din Şercăiţa.

Producţiunea a constat din două piese teatrale, un monolog, apoi din un dialog umĕristic-satiric, şi în fine afară de program din două cântărî solo de un tînĕr student de bune speranţe.

In punctul prim „Sĕrăciă luciă", de Ios. Vulcan, a escelat între ceilalţî diletanţî inteligenta şi istéţa d-ră Aurelia Dobrin, care ca Veselina, fetiţa lui Sivu Iernilă, a fost la înălţime atât în interpretarea rolului, cât şi în cântărî, aşa că prin plăcuta d-sale voce ni-a ţinut atenţiunea tare încordată, ér desele aplause i-au rĕsplătit multa ostenélă pusă în studiarea şi predarea rolului sĕu. De-asemenea cu bun succes şî-a jucat rolul d-l Visarion Bica, ca cărăuş. Dênsul se mişca pe bină ca un actor. Apoi d-l Vlic. Bărbat, pe Viliga, acest june nătărĕu, încă l'a sciut bine preda. Sivu Iernilă, d-l L. Dogariu, acest ţĕran egoist şi încăpăţînat, încă se ţinea bine: dér în urmă pentru pofta de câştig şi de rĕsbunare a fost tras bine pe sfóră de Sanda vrăjitóre, care l'a uns mai întâiŭ cu lapte acru, apoi l'a tuns fără fórfecî.

Cu bun efect şî-au predat şi celelalte dómne şi domnî rolurile lor. Monologul „Herşcu Bucegiul" încă a fost predat cu deplin succes de d-l Galat. Stelea, fiind adese-orî aplaudat.

A doua piesă teatrală a fost „Vlăduţul mamei", comediă într'un act, scrisă la înţelesul tuturora, care décă e predată bine are efectul cel mai admirabil la popor. Acéstă piesă a succes peste tótă aşteptarea; persóuele, carî au avut rolurile principale, au jucat cu o dibăciă rară. E destul sĕ amintesc, că d-ra Aurelia Dobrin (Smarandiţa) şi aicî a avut partea leului, căcî prin purtarea dênsei plăcută şi delicată a sciut sĕ captiveze inima unui boer rafinat, învêrtit prin lumea mare, şi în sfîrşit sĕ devină soţia lui fericită; cu tóte că încăpăţînata Savasta (d-na M. Bărbat) nu o ţinea vrednică nicî de odorul ei Vlăduţ. Mişcările Smarandiţei, împotrivarea Savastei şi naivitatea lui Vlăduţ (Tr. Cerbu), care se da în vênt după Smarandiţa, credênd, că acésta încă se topesce după el, ca piatra în apă, a produs o necontenită ilaritate şi erumperî în aplause. Şi nicî nu puteai sĕ nu rîdî, când d-l Tr. Cerbu, acest adevĕrat Vlăduţ în chip şi în formă, acum se da în scrânciob (legănuş), şi când vede pe Smarandiţa capĕtă poftă de însurat. Aceste două contraste naive te făceau sĕ pufnescî de rîs, căcî astfel de personalităţî acomodate rolurilor nu poţî vedé la tóte ocasiunile. Costică, tînĕrul boer (d-l Nic. Bărbat) încă a făcut cât se póte de bine pe tînĕrul şi elegantul boer din lumea nouă. Ţăcălia şi cilindrul îl prindea fórte bine, mişcările îi erau libere şi neforţate. Moş Iftimi, bĕtrânul pădurar (d-l L. Dogariu) încă se ţinea bine cu glăjuţa.

In cel din urmă punct din program d-l Vis. Bica, ca nărod, şi d-l Aurel Opriş, ca negustor, s'au produs bine. Aicî se putea bine observa marea deosebire dintre ţĕranul de odinióră şi între cel de acum, deşi acesta din urmă a cercetat numai şcóla sătéscă.

După terminarea programului, d-l G. Vas, stud. cl. III comerc. în Braşov, un tînĕr mult promiţĕtor, a esecutat două cântărî solo, carî au plăcut mult publicului, cerêndu-i-se sĕ repeteze. A fost viu aplaudat.

Mai am de amintit, că bina a fost fórte frumósă, împodobită cu ţĕsăturî de casă, care de care mai frumóse şi carî numai laudă pot face femeei române.

A urmat în fine jocul plin de foc, care era în stare sĕ rĕpéscă în valurile sale chiar şi pe... bĕtrânî. Erau o mulţime de tinerî şi domnişóre mândre şi frumóse.

Inteligenţa nóstră din satele vecine, ba chiar şi din depărtărî, n'a pregetat a da sprijinul sĕu. Se înţelege, venitul încă a fost destul de frumuşel.

Participantul.

Producţiune în Marcoş.

— Febr. 1900.

Împins de curiositatea de a cunósce viaţa Românilor din comitatul Treiscaune, despre a căror esistenţă nicî că se mai îngrijesc aşa de mult mai marii noştri, considerându-i de pierduţî, în anii trecuţî împreună cu câţî-va colegî din acele părţî am luat parte la câteva petrecerî şi nunte românescî, carî mi-au lăsat o plăcută amintire din acele locurî. De curênd am avut érăşî ocasiune a petrece câte-va césurî într'unul din aceste sate. In 2 (14) Febr. c. s'a dat adecă o petrecere declamatorică-teatrală cu joc în comuna Marcoş, la care am participat şi eu, însoţit de câţî-va colegî. Întrând în acéstă comună curat românéscă mĕ întrebam, cum a putut acest sat, fiind încunjurat jur-împrejur de elemente strĕine, sĕ-şî păstreze atât de curat şi neatins caracterul sĕu naţional? Cum de nu s'a încuibat în acest sătic nicî măcar vre-un ovreiu, fără de care par'că nicî cea mai mică comună n'ar puté trăi?

Gândindu-mĕ astfel, mĕ pomenesc în mijlocul satului, în faţa unei umilite căscióre, ce-i diceau şcólă; mi-am dis în gândul meu: Puternice Dómne! décă ai vĕdut că aceştî ómenî nu sunt în stare a-şî edifica o şcólă corĕspundĕtóre, pentru-ce nu li-ai trimis vre-un mecenate, care sĕ li-o facă, orî măcar sĕ-i ajute!

În curtea şcólei ómenii îmbrăcaţî în haine de sĕrbătóre aşteptau cu mare nerăbdare evenimentul, ce avea sĕ urmeze în comuna lor. Chiar şi natura pare-că contribuia la reuşita acestei petrecerî. Era o di dóră mai frumósă ca cele de primăvară. Sórele cu radele sale cele calde redeşteptase din amorţélă întreg satul. La órele două şi ceva se începe producţiunea în localul şcólei frumos decorată cu bradî, prin un cuvênt de deschidere potrivit rostit în graiul poporului de preotul locului Georgiu *Dogariu*, făcênd sĕ înţelégă scopul nobil ce-l urmăresce prin arangiarea acestei petrecerî şi cu ajutorul lui Dumnedeŭ a celor ce vor urma în fiă-care an — *înfiinţarea unei bibliotecî şcolare* şi mai târdiu a unei bibliotecî poporale pe séma şcolarilor şi a locuitorilor din acest sat, enumĕrând apoi folósele, ce le vor aduce aceste bibliotecî. Vorbirea părintelui lor sufletesc a fost ascultată cu mare băgare de sémă, luându-şî fie-care înainte de a urma îndrumărilor şi sfaturilor bune, în deosebî cu privire la crescerea copiilor. Mare li-a fost bucuria, când au vĕdut păşind pe scenă 2 bărbaţî din popor representând cu atâta energiă dialogul: „Nerodul şi negustorul", care făcea pe popor sĕ isbucnéscă în hohote de rîs aprópe după fiă-care proposiţiă. Succesul acestui dialog este de datorit în special zelosului învĕţător Damaschin *Caţaveiu*, care a sacrificat atâtea óre de muncă pentru-ca sĕ arate, că şi cu băeţii sĕi de şcólă se póte face ceva. Mulţumiţî de frumósele şi plăcutele momente petrecute în mijlocul fruntaşilor comunei se reîntórseră cei mai bĕtrânî pe la căminele lor, ér ceî mai tinerî la casa fruntaşului N. Muntean, unde peste puţin timp sosì şi inteligenţa. O horă mare şi frumósă se întinse în curte astfel, că în scurt timp spaţiul părea prea mic. Veselia se potenţéză din ce în ce. Ţĕranul se vede atât de aprópe cu simţirile şi cugetul de şefii sĕi. Privindu-i ţi-se părea, că într'adevĕr e diua cea mai fericită, pe care au trăit'o. Astfel a decurs petrecerea acésta poporală până în dorî de di.

Séra era aprópe, şi adevĕrata producţiune abia acum avea sĕ se încépă. Casa d-lui părinte fù în scurt timp înde-

---

dreptul de a se puté aşeda orî şi unde, de a câştiga proprietate şi de a face comerciu, în ce privea însĕ drepturile politice ale Uitlanderilor rĕmase la voia Transvaalului sĕ li le dea orî nu după libera chibzuinţă. Şi libertatea generală religionară fù introdusă acuma.

La 8 August 1881 a declarat guvernatorul engles din ţéra Cap, Sir Hercules Robinson, printr'o declaraţiă solemnel la Pretoria în numele Reginei, că *incorporarea dela 1877 e nulă* şi *neavenită* şi admoniă pe toţî supuşii Transvaalului sĕ asculte de guvernul restabilit al Burilor. În Octomvre s'a întrunit apoi „Volksraad"-ul (representanţa poporului) şi a primit convenţiunea cu Anglia încheiată de triumviratul Pretorius, Krüger şi Joubert, deşi nu fără óre-carî obiecţiunî energice contra unor puncte.

Preşedinte al „Republicei sudafricane" precum se numia Transvaalul érăşî fù ales la 1882, după retragerea bĕtrânului Pretorius, *Paul Krüger*.

Situaţia Republicei a fost la început puţin favorabilă. Financele erau încă fórte neregulate şi cu indigenii guvernul avea marî greutăţî. Eşind din cuiburile lor de prin stâncî şi din visuinile lor căpeteniile Mampur şi Mapoch, vasalii lui Secocuni, pe care l'au omorît, pustiiră ţéra şi numai cu mare greu a fost în fine biruiţî; cel dintâiŭ fù spândurat, celui de al doilea 'i s'a avisat un domiciliu. Din causa luptelor de feliul acesta în partea vestică a Republicei emigrară érăşî cete marî de Burî peste graniţă şi întemeiară în ţéra Beciuana nouĕle republice Stellaland şi Gosen. Acum s'amestecă Anglia, care era îngrijată de-o astfel de estindere a republicei Transvaal şi în decursul tratărilor Krüger merse la 1883 la Londra. Aicî dobêndì el la 27 Februarie 1884 o nouă convenţiune — *convenţiunea dela Londra*, care, orî ce ar dice Englesii, nu numai a întregit convenţia dela 1881, dér de fapt a delăturat'o. Inspecţiunea Angliei asupra raporturilor esterne ale Republicei a fost mărginită la aceea, ca acésta (Transvaalul) fără de aprobarea Reginei sĕ nu pótă încheia cu nicî o seminţiă de indigenî tratate, afară numai de republica Oranje. Tocmai prin primirea acestei restrîngerî a dreptului de inspecţiune, Anglia a renunţat la inspecţiunea sa asupra comunicaţiunei Transvaalului cu străinĕtatea şi de-o suzeranitate asupra acestuia nu mai póte fi vorbă dela 1884 încóce. N'a rĕmas decât o ultimă rĕmăşiţă a acelei suzeranităţî. Un „resident" engles în Pretoria nicî n'a mai fost de atuncî, ci acolo s'afla numai un consul general engles, care n'avea drepturî mai multe decât consulii generalî ai puterilor celorlalte. Nicî de dreptul de trecere a trupelor nu mai e vorba în convenţia din Londra. In schimbul acestor concesiunî republica sud-africană s'a învoit sĕ-şî stabiléscă graniţele esact şi a renunţat la orî-ce emigrare viitóre („trek") peste graniţe. Stellaland şi Gosen au fost în urma acésta deşertate de Burî şi ţéra Beciuană a fost predată Englesilor. Ţéra Swasilor însĕ fù încorporată la 1893 cu Republica.

Cecil Rhodes.

Cei ce au sperat, că de acum Transvalul va fi lăsat în pace de Anglia, s'au înşelat. Causa de nouĕ certe şi încurcăturî a fost *marea producţiune de aur*, care crescea vĕdênd cu ochii în *Witwatersrand*, spre vest dela Iohannesburg. Producţiunea de aur în Transvaal dădea la 1896 nu mai puţin de 2.5 milióne de uncii, era dér numai puţin mai mică decât cea americană (ce da 2.6 milióne uncii) şi întrecea producţiunea australică (ce da 2.2 milióne uncii) în mod însemnat. Cu alte cuvinte Transvaalul era — avênd în vedere

suită cu lume. Inteligența din jur, fără deosebire de naționalitate, curiósă de acésta petrecere în Marcoș, se grăbì a-o cerceta. La $7^1/_2$ se începe producțiunea. Punctele din program fură esecutate cu acuratețâ neașteptată, dovadă aplausele neîntrerupte din partea publicului. Indosebĭ a avut afect vorbirea d-lui preot, care prin câte-va cuvinte însuflețite arătà împrejurările de altfel favorabile, sub carĭ s'a început redeșteptarea acestui popor încunjurat de atâtea elemente strĕine. In cele din urmă pune la inimă tuturor, în ce mod trebue purces cu mult amărîtul nostru popor ducêndu-l pe adevĕrata cale a luminei. Vorbesce despre sacrificiile, ce le au adus fiiĭ sĕi suflescĭ pentru susținerea instituțiunilor sale culturale și-șĭ esprimă dorința ferbinte de a vedé în scurt timp *și școla edificată.* Speranța e în viitor, ér Dumnedeu nu ne va părăsi. Cu aceste cuvinte sfîrșì părintele.

Punctele următóre din program fură bine esecutate. Interesant a fost teatrul, față cu care se vedea pe fețele tuturor curiositatea.

Persónele diletante au sciut sĕ se achite bine de rolurile lor. D-șórele Aurelia și Anica Dogariu au captivat publicul cu cântările. La d-nii Damaschin Cațaveiŭ, David Bogolea și Nicodim Dogariu s'a observat multă cunoscință de causă. Cu un cuvênt piesa lui Negruzzi „Cârlanii" a fost la înălțimea succesului în înterpretarea ei. Tot astfel au fost și declamările Sila și Vestitórea primăverei.

La órele 10 publicul, mulțumit de succesul producțiunei, se îndreptà la casa d-lui părinte. Se începù dansul. D-șóre nu lipsiau, căcĭ au alergat din depărtărĭ la acéstă comună romantică.

Hora era mare și frumósă. Musica anume adusă din România a mulțumit pe deplin pe participanțĭ. Tot decursul petrecerei a fost numai o veseliă. In cele din urmă dorile se ivìră și jucătorii erau încă strînșĭ la Sêrbă. Sosise însĕ timpul despàrțirei. Ne reîntórserăm toțĭ de unde am plecat plinĭ de amintirĭ plăcute. Ér cei mai bĕtrânĭ se mai aședară la câte un pahar de vin spre a continua după a lor bună chibzuélă petrecerea.

Resultatul material încă a fost destul de îmbucurător. Un profit curat de 22 coróne a pus basă bibliotecii școlare.

Marĭ au fost însĕ sacrificiile aduse pentru succesul acestei petrecerĭ din partea Onorabilei familii a d-lui părinte Dogariu. Nu s'a crutat nimica, nu s'a crutat ostenélă întru mulțumirea óspeților. In deosebĭ noi tinerii, deși necunoscuțĭ, am avut o primire frumósă și frățéscă. O masă întinsă și îmbelșugată ne-a înveselit inimele și nimic nu a lipsit, pentru mulțumirea nóstră și a tuturor óspeților.

Un participant.

Literatură.

A eșit de sub tipar ***Al doilea capitol din contabilitatea duplă,*** de *I. C. Panțu*. Acéstă nouă broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă.*

La creditul cambial s'a întrodus o afacere de patru lunĭ, trecută în registrele principale și auxiliare după metodul usitat la noi, precum și după metodul numit frances, întocmai așa, după cum se întrebuințéză în practică, arătându-se încheerile lunare și încheerea anuală.

La afacerile de bancă, după o împărțélă sistematică a afacerilor, s'a esplicat scontul de cambii și reescontul, afacerĭ cu monete, avansurĭ pe efecte publice (lombard); împrumuturĭ pe alte gagiurĭ (marfă etc.) și depunerile spre fructificare. Esplicările s'au făcut la singuratice casurĭ și apoi s'au combinat la micĭ afacerĭ, carĭ duréză trei și șése lunĭ, arătându-se încheerea într'un Maestru tabelar și la urmă arătându-se trecerile, așa după cum se întêmplă în practică, în registre principale și auxiliare.

Prețul este 2 coróne + 10 banĭ porto. De vêndare în Brașov: la Tipografia „A. Mureșianu" și la Librăria N. Ciurcu. In Sibiiu: la Librăria archidiecesană. — Atragem atențiunea publicului nostru, îndeosebĭ a celor ce se ocupă cu afacerĭ comerciale, precum și a membrilor din direcțiunile băncilor nóstre și a funcționarilor acestora, asupra acestei lucrărĭ de neapĕrată trebuință.

Intrebare și rĕspuns.

Ḑice că: *un nebun aruncă o petră în fântână și ḑece înțepțĭ nu o pot scóte.* Séu: *un nebun atâtea întrebărĭ pune, că o sută de înțelepțĭ nu pot rĕspunde.*

Pricina e, că a întreba e mai ușor, decât a rĕspunde. A cere e mai ușor, ca a da. A chiema e mai ușor, ca a veni. A ḑice e mai ușor, ca a tăcé. Tóte acastea sunt lucrurĭ simple și ușor de spus și de vorbit, dér cu atât mai încurcate și mai greu de împlinit.

La mulțĭ nebunĭ ar rĕspunde înțeleptul, când e întrebat, dér nu vré, că vede că n'are cui rĕspunde, séu că nu e la timp potrivit. La alții le rĕspund după cum vĕd, că e întrebarea.

De multe orĭ și fără bătaie de cap se cunósce prostul după întrebărĭ și înțeleptul după rĕspunsurĭ; séu nebunul după vorbire și înțeleptul după tăcere.

Tăcerea încă e un rĕspuns, séu un fel de vorbire mutéscă. Tăcerea înțeleptului, ca și vorbirea lui, dovevedesc înțelepciune și amêndouĕ sunt de mare preț între cei cumințĭ, séu cumințițĭ, ca și fața (aversul) și dosul (reversul) unui ban bun. Vorbirea prostului, ca și tăcerea lui, dovedesce numai prostiă și amêndouĕ nu plătesc o zală nicăirĭ și pentru nimenĭ, precum e pilda cu un ban rĕu. Proștii și banii rĕi numai înaintea acelora sunt de óre-care preț, carĭ îșĭ iau asupră-le óre-care cercetărĭ despre prostiă și înșelăciunĭ omenescĭ. Dér proștii și nebunii se socotesc pe ei înțelepțĭ și cumințĭ, ér pe înțelepți îi țin de proștĭ și smintițĭ.

Pildele sunt mai bune și mai atrăgĕtóre decât vorbele. Écă câte-va pilde, cum sĕ nărăvesc înțelepții cu nebunii.

1. Regele *Priam* din vechime audise de înțelepciunea și stăpânirea pe sine a unui filosof cu numele *Candid.* El lăsà pe nisce nebunĭ nebleznicĭ sĕ-șĭ bată joc de el prin vorbe cum vor vré ei, ca sĕ-i vadă statornicia și înțelepciunea lui. După-ce l'au batjocurit cu felurite vorbe nebunescĭ și cu felurite întrebărĭ prostescĭ mai mulțĭ de-a rêndul, vine unul dintre ei în urmă și ḑice: „Lăsați-l în pace pe acest nebun, ce vĕ mai prindețĭ mintea cu el!" Filosoful rĕspunse fórte liniștit la toțĭ ceilalțĭ batjocuritorĭ, la acesta însĕ *tăcù.* Regele îl întrebà, că de ce nu rĕspunde și acestuia. Candid ḑise: „*Și tăcerea e un rĕspuns la nisce vorbe nesocotite ca acestea. . . . . pentru-că eu nu pot cu limba mea, sĕ-l osîndesc pe el, precum el singur s'a osîndit pe sine cu limba lui*".

2. Mulțĭ nătărĕi îi tot supĕră pe Vlădăreni (din satul *Vlădenĭ*), când se întêlnesc câte unul dintre ei pe drum, că acasă la ei nu le dă mâna. că atâta minte au nătăreii sĕ gândéscă ce ar păți atuncĭ. Destul, că vorba de întêlnire a acelor nătărei cu ei, este: „Hei, mĕi, Vlădărene, când se face têrg la voi?" Unii mai glumețĭ rĕspund scurt: „*In 30 Faur*". Alții mai supĕrăcioșĭ: „Când îi fi tu cuminte". Alții: „Când o veni tătâne-tĕu cu burdihane de ită (vită) sĕ le vêndă la noi". Alții alt-fel, dér fie-care după cum vede, că e întrebarea.

3. Odată un alt nebun drăcos l'a întrebat pe *Luther*: „Ce a făcut și unde a stat Dumnedeu atât amar de vreme înainte de a face lumea?" Cum a fost întrebarea așa și rĕspunsul. Luther mi l'a ars cu vorba rĕspundêndu-i așa: „*A stat într'un mestecăniș și a tăiat nuele pentru cei-ce pun ast-fel de întrebărĭ*".

Rĕspunsul lui Luther la multe întrebărĭ neghióbe se potrivesce.

I. Dariu.

GLUME.

Invĕțătorul către un copil leneș: — Cum poțĭ sĕ fi atât de gras la corp, pe când la minte eștĭ atât de sec?

Școlarul. — Este lesne de priceput, Domnule Invĕțător: corpul mi-l nutresce mama; ér mintea. Dumniata!

*

Pentru ce a mușcat Adam din mĕr? — întrébă un învĕțător pe un școlar.

— Pentru-că n'a avut cuțit!—rĕspunse acesta.

*

Un unchiaș către nepotul sĕu: Pe ce vreme prânḑițĭ voi?

Nepotul: Mama ni-a spus, că îndată ce vei pleca Dumniata!

*

Un școlar către mama să: Mamă dragă, dă-mĭ un ou!

Mama. — Ce să facĭ cu el?

Școlarul. — Invĕțătorul ni-a spus, că ne va învĕța despre rotunḑimea pămêntului și de aceea tot copilul sĕ aducă câte un ou la școlă. Care nu va aduce oul, nu va puté înțelege.

Mama. — Ei, dragul mamii, dér ouĕle sunt scumpe acum, și eu n'am!

Copilul. — Nu face nimic, mamă, căcĭ Domnul a ḑis, că cine n'are ouĕ, póte sĕ aducă brânză!

*

In ora de istoriă, profesorul sfîrși povestirea rĕsboiului Troian cu urmatórele cuvinte;

— Nu uitațĭ, că eroul rĕsboiului Troian a fost Hector!

Școlarul Vasilescu dise cu bucuriă lui Ionescu: Acest nume e ușor de ținut minte, căcĭ chiar așa se chiamă cânele nostru!

In óra următóre profesorul întrébă:

— Cine a fost eroul principal din rĕsboiul Troian, sĕ spună Ionescu!

— Cânele lui Vasilescu! rĕspunse repede acesta. („Invĕț. Prim.)"

*

A: Ai tu multe rudenii sĕrace?

B: N'am pe nimenĭ, pe carĭ sĕ-i cunosc.

A: Ai pe cine-va care sĕ fiă bogat?

B: N'am pe nimenĭ, care sĕ mĕ cunoscă.

Călendarul sĕptĕmânei.

FEBRUARIE. are 29 ḑile. FAUR.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	13 C. P. Martinian	25 Qui. Mathiăs
Lunĭ	14 C. Par. Axentie	26 Rem. Victor
Marțĭ	15 Sf. ap. Onisim	27 Claudius
Merc.	16 Sf. Mar. Pamfiliu	28 Ep. Leander
Joi.	17 Sf. Teon, Tiron	1 **Martie.** Albin
Viner	18 Sf. Leon p. Roma	2 Simplicius
Sâm.	19 Sf. ap. Archipus.	3 Cunigunda

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 23 Februarie 1900.

Mesura séu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	11	80
„	Grâu mijlociu . .	11	40
„	Grâu mai slab . .	11	—
„	Grâu mesteoat . .	9	20
„	Sécară frumósă . .	7	20
„	Sécară mijlocià . .	6	80
„	Orz frumos . . .	6	60
„	Orz mijlociu . . .	6	20
„	Ovĕs frumos . . .	4	80
„	Ovĕs mijlociu . .	4	40
„	Cucuruz	7	60
„	Mălaiu	8	20
„	Mazăre	13	—
„	Linte	18	—
„	Fasole	9	40
„	Sĕmênță de in . .	22	—
„	Sĕmênță de cânepă	8	40
„	Cartofĭ . . .	1	80
„	Măzăriche . .	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	88
„	Carne de porc . . .	—	88
„	Carne de berbece . .	—	—
100 kil.	Sĕu de vită prόspĕt	50	—
„	Sĕu de vită topit	72	—

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

teritoriul sĕu relativ mic — țéra cea mai bogată în aur din lume.

In anul 1894 veniturile statului Transvaal, care mai înainte avea sĕ lupte așa de mult cu lipsa de banĭ, treceau deja peste 45 milióne francĭ, din care 43% adecă aprópe 20 milióne veneau dela contribuțiile insdustriei minelor de aur, — contribuții pentru concesiune și pentru dinamita necesară; cheltuelile se urcau la 35 milióne.

Țéra bogată de aur a desteptat firesce poftele tuturor marilor speculanțĭ, ér cel mai mare dintre aceștia era *Cecil Rhodes.*

Acesta a fost născut la 1853 în Bishop-Stortford (Anglia) ca fiiu al unui preot protestant. La 1870 el merse fără mijlóce în Cap, și se făcù mai întâiŭ econom, apoi băieș în minele de diamante din Kimberley. Aicĭ i-a succes lui a contopi aprópe tóte societățile de băieșĭ într'o puternică societate numită De Beers-Company, care dispunea aprópe 100 milióne de francĭ și câștiga în termen mediu în anĭ banĭ până la 40 milióne și mai bine de francĭ — câte odată chiar și îndoit. Așa devenì Rhodes un om bogat și o aduse curênd acolo sĕ jóce și un rol politic.

Nisuințele celor din Londra de a violenta în mod brutal republica sud-africană au deșteptat mai întâiŭ poporațiunea olandesă în genere. La 1879 s'a format în capitala republicei Oranje, în Bloemfontein așa numitul „*Africander-Bond*" (liga africană), care curênd aflà mulțĭ aderențĭ în colonia Cap, (nu în Transvaal) și a căruia țintă era, de-a apĕra Africa de sud față cu ingerințele ce veniau dela Londra, a contrasta mai ales nisuințelor englese de a uni strîns coloniile în țera mamă. Tomai în contra Angliei nu era îndreptată liga nicĭ n'avea în gând de a se despărți cu totul de ea.

Și Africanderii scieau sĕ prețuéscă valórea scutului flotei englese pentru litoralele estinse ale Africei de sud, la carĭ altfel puteau ușor sĕ rĕmnéscă și alte puterĭ ei se îndreptau numai în contra unei puternice direcțiunĭ politice „imperialiste". In Bond (liga), pe lângă olandesĭ, carĭ în Africa de sud sunt încă odată așa de numĕroșĭ ca Englesii, se aflau dóră și elemente englese, în lozinca ligei era decĭ egală considerare a ambelor națiunĭ (ceea ce aduse cu sine; că limba olandesă a fost admisă în parlamentul Coloniei Cap și înaintea tribunalelor) și așa crearea unui „sentiment național sud-african", care culmina în strigătul de rĕsboiŭ: „Africa de sud sĕ fiă a Africanderilor de sud!" Conducĕtorii ligei sunt adĭ Schreiner (ministru-președinte actual al coloniei Cap) și Ian Hendrik Hofmeyr.

Cecil Rhodes a început sĕ cocheteze cu acéstă puternică partidă, așa că cu ajutorul ei el deveni la 1890 ministru-președinte.

El nu era numai lacom de banĭ, ci avea și ambițiune politică. Planul sĕu era, ca tótă Africa de sud, până sus la lacurile marĭ, sĕ ajungă în posesiunea englesă. El spera, că-șĭ va puté aduna și mai marĭ avuții și rĕzimat pe aceste, va puté s'ajungă omul conducĕtor dela Cap până la Equator.

(Va urma).

Cursul pieţei Braşov.

Din 24 Februarie 1900.

Banconota rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.96
Argint român.	Cump.	18.70	Vênd.	18 75
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.08	Vênd.	19.14
Galbenĭ	Cump.	11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump.	2.54	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	118.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	21 40	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	Vênd.	101.50

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 20 Februarie de 21,725 capete, la 21 Feb. au întrat 923 capete şi au eşit 197 capete rĕmânênd la 32 Febr. un numĕr de 22 451 capete.

Se notéză marfa ungurescă: veche grea dela 92—96 fil. marfă unguréscă tinĕră grea dela 100—102 fil. de mijloc dela 100—102 fil. uşóră dela 99—100 fil. — Sêrbéscă: grea 97—98 fil., de mijloc 96—98 fil. uşóră: 94—97 fil. kilogramul.

Bursa de mărfurĭ din Budapesta

din 21 Febr. n. 1900.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	până
Grâu Bănăţenesc	80	7.90	8.15
Grâu dela Tisa	80	7.95	8.05
Grâu de Pesta	80	7.90	8.05
Grâu de Alba-regala	80	7.85	8.
Grâu de Bácska	80	—.—	—.—
Grâu ung. de nord	80	—.—	—.—
Grâu românesc	80	—.—	—.—

Sĕminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.25	6.35
Orz	nutreţ	60—62	6.10	6.20
Orz	de vinars	62.64	5 65	5.70
Orz	de bere	64.66	5.65	5.70
Ovĕs		39.41	5.45	5.55
Cucuruz	bănăţ.	75	—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	73	.—	.—
Cucuruz	„		.—	.—
Hirişcă	„	—	5.30	5.80

Preţul pe 100 chilograme.

Productele	Soiul	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Luţernă ungur	36.—	45.—
—	transilvană	—.—	—.—
—	bănăţénă	—.—	.—
„	roşiă	58.—	64 —
Oleu de rap	rafinat duplu	—.—	—.
Oleu de in		—.—	—
Uns. de porc	dela Pesta	50 50	51.—
„	dela ţéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	43 —	44.—
„	afumată	44.—	45 —
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în butĭ	15 50	16.
„	din Serbia în sacĭ	13.75	14.—
Lictar	slavon nou	18.—	18.50
„	bănăţenesc	16.—	16.50
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	unguresci		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.
	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.
	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Concurs.

Pentru complinirea postului de comptabil la Institutul de credit şi economii „Poporul" societate pe acţii în Lugoş, cu care este impreunat un salar anual de 1400 coróne, prin acésta sĕ escrie concurs cu termin până la **31 Martie 1900** st. n.

Doritorii de a reflecta la acest post până la terminul fixat vor avé sĕ-şĭ presinte recursele la subscrisa direcţiune, avênd acele a le instrua cu testimoniu despre cualificaţiunea de comptabilitate şi cu adeverinţă despre praxa de până aci avută ca oficiant de comptabilitate.

Lugoş, 13 Februarie 1900.

Pentru direcţiune:

IOAN BOROŞ

preşedinte şi director esecutiv.

869,1—1.

Nr. 2890/900.

Publicaţiune

referitóre la evaluarea competinţelor de cârciumărit pro 1900—1901.

Conspectele de conscriere, statorite de direcţiunea reg. ung. financiară referitóre la partidele carĭ s'au ocupat cu vênḑarea articolelor supuse dărei de vin, bere şi bĕuturĭ de spirt vêndute pe teritoriul oraşului Braşov în decursul periodei dela 1 Iulie 1898 până la 30 Iunie 1899, se pot examina din **24 Februarie până inclusive 3 Martie 1900** la oficiul orăşenesc de accise în decursul orelor de birou, stând partidelor în drept, ca în contra cuatităţii de articole, carĭ ating pe aceste partide, sĕ-şĭ aştérnă referitórele obiecţiunĭ scripturistice în decursul a 8 ḑile, acestui magistrat.

870,1—1 **Magistratul orăşenesc.**

Nr. 2226—1900.

PUBLICAŢIUNE.

Se închiriază următórele obiecte orăşenescĭ pe cale de oferte şi anume:

a) Pe durata din 29 Septembrie a. c. până în Septembrie 1906:

1) Locuinţa în casa orăşenéscă, şirul inului 35, cu 12 odăi, bucătărie, cămară, şopron de lemne şi pod.

2) Locuinţa brutarului cu lucrătórea, strada măcelarilor 7.

3) Hanul „La Coronă", strada vămei.

4) Berăria orăşenéscă, strada porţii.

5) Casa orăşenéscă, prundul rozelor Nr. 3.

6) Casa orăşenéscă, strada spitalului (templul israelitic).

7) Casa orăşenéscă strada spitalului Nr. 69.

8) Cafenéua de pe promenadă.

9) Etablismentul de înotat şi scalda,

10) Cârciuma din ştejeriş.

11) Cârciuma dela podul Bârsei.

12) Prăvălia de sub podul bătuşilor 9 (acum Stangel & Zekeli).

b) Pe durata din 30 Aprilie 1900 până la 29 Septembre 1906.

Chişcul de pe promenadă dimpreună cu o parte din promenada dinaintea acestui chioşc pentru punerea meselor.

c) Pe durata din 1 Ianuarie 1901 până în 29 Septembre 1906.

Cârciuma de pe locul têrgului de vite (obor).

Pertractarea de oferte va avea loc în **15 Martie 1900** înainte de prânḑ la 10 óre în oficiul orăşenesc economic, unde au de a se aşterne până la amintita óră ofertele scripturistice, sigilate şi provĕḑute cu un vadiu de 10% din chiria anuală oferată.

Condiţiunile de oferte şi acele contractuale se pot în decursul órelor de birou înainte de prânḑ examina în oficiul orăşenesc economic până în ḑiua pertractărei de oferte.

Ofertele mai târḑiu aşternute séu acele necoresponḑătóre condiţiunilor de oferte nu se iau în consideraţie.

Braşoov, 14 Februarie 1900

Magistratul orăşenesc.

„ALBINA"

Institut de credit şi de economii în SIBIIU.

Nr. 4857.

Domnii acţionarĭ ai Institutului de credit şi de economii „ALBINA" se învită prin acésta în virtutea §. 20 al statutelor societăţii la

a XXVII adunare generală ordinară

care se va ţiné în Sibiiu **Sâmbătă în 21 Martie 1900 st. n.** înainte de amédĭ la 10 óre în casa institutului (Strada Baier Nr. 1)

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcţiunei; bilanţul anului de gestiune 1899 şi raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realisat conform bilanţului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopurĭ de binefacere.
4. Fixarea preţului marcelor de presenţă pe anul curent.
5. Modificarea regulamentului de serviciu pentru oficialii institutuluĭ.
6. Alegerea a 2 membri în consiliul de direcţiune în sensul §-lui 36 din statute.
7. Alegerea membrilor comitetului de supraveghiere.

Domnii acţionarĭ, carĭ în sensul §§ 22, 23 şi 24 din statutele societăţii voiesc a participa la adunare în persónă, séu prin plenipotenţiaţĭ, sunt rugaţĭ a-şĭ depune acţiile şi eventual dovedile de plenipotenţă cel mult până Mercurĭ în 28 Martie a. c. st. n. 6 óre p. m. la cassa centralei în Sibiiu, séu a filialei în Braşov.

Sibiiu, 13 Februarie 1900.

872,1—1. **Direcţiunea.**

Insciinţare.

Domnii membrii ai societăţii de împrumut şi păstrare **„AURORA"**, sunt învitaţĭ a participa la adunarea generală a XXVI-a, care va avé loc Duminecă **18 Martie 1900** la orele 10 a. m. în sala şcólei fundaţionale populare superióre din Năsĕud.

Pentru casul când acéstă adunare nu s'ar puté ţiné din lipsa voturilor recerute, prin acésta se convócă tot-odată a dua adunare, care va avé loc în 1 Aprilie 1900 la óra şi locul ficsat, în care vor aduce hotărîrĭ valabile membrii presenţĭ.

Ordinea ḑilei:

1. Raportul direcţiunei, şi al comisiunei censurătóre.
2. Statorirea bilanţului pre anul 1899, distribuirea profitului, darea absolutoriului pentru anul de gestiune espirat.
3. Alegerea directorului pentru un period de 3 anĭ.
4. Alegerea alor doi membri în consiliul administrativ pre timp de 3 anĭ.
5. Alegerea comisiunei censurătóre pre timp de un an.
6. Propunerile consiliului administrativ şi eventual alte propunerĭ insinuate în sensul statutului.

N. B. Domnii membrii vor primi raportul tipărit în terminul prescris, prin poştă.

868,1—3. **Direcţiunea.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.